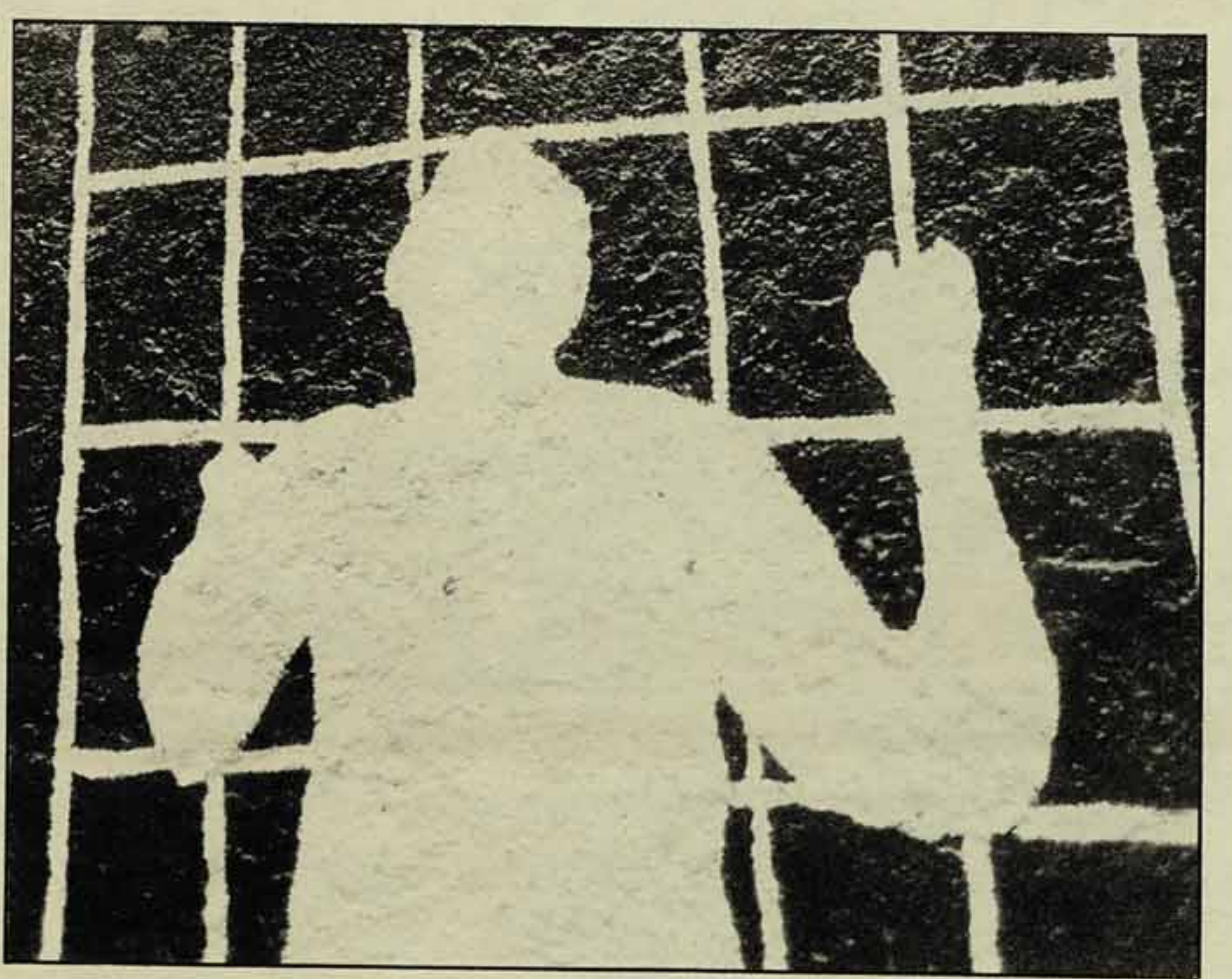
demà

LLIGA COMUNISTA REVOLUCIONÀRIA
PAÏSOS CATALANS, 19 d'octubre 1990

LLIBERTAT PATRIOTES CATALANS!

"I la força para mantenernos de pie nos da la razón misma, por eso, aunque ho intentin, no nos podrán doblegar. Bé, jo el que volia, sobretot, era agrair-te les palabras que me enviaste, per la fermesa que s'hi veia detrás, perquè és encomanadissa i perquè, sí, jo també imagino que, malgrat no habernos visto nunca, ens coneixem per tot allò que nos une a tantos i tantes catalans/es..." (d'una carta de la Núria Cadenas a un militant de la Lliga, amb data 28-9-90, escrita en "català-castellà" per raons de censura presidiària).

La falca

Hi ha una revista, editada als EUA, anomenada Forbes que cada any, des del 1.982, publica una classificació de les 400 persones més riques de l'Estat més poderós del món. Afirma un diari, recollint la notícia de la publicació d'enguany de tan selecte llista, que "els milionaris americans s'han empobrit durant el 1.990". Ho afirma perquè hi ha 43 persones de la llista que han vist baixar la seva extremada fortuna. No veiem la lògica. Si n'hi ha 43 que baixen, significa que hi ha 357 que pugen o, en tot cas, no baixen. En fi, deixem-ho així.

Observem les quantitats dels primers llocs (s'ha de tenir una "mínima" fortuna de 26.000 milions de pessetes per estar inclòs a la llista): 5.600 milions de dòlars (John Werner Kluge, el de la foto), 3.300 (Warren Buffet), 2.650 (Walter Hillman), 2.600 (Anne Cox Chambers i Barbara Cox Anthony)... Si ja són xifres impressionants si de pessetes es tractés, multiplicades per 100, que és més o menys el canvi actual del dòlar, produeixen vertigen.

Eduardo Galeano va escriure recentment a la premsa que el pressupost de les forces aèries de l'exèrcit dels EUA és superior al pressupost conjunt d'educació infantil de tots els països dels Tercer Món. Doncs bé, la fortuna conjunta d'aquests 400 paràsits seria suficient per compensar l'enorme dèficit pressupostari dels EUA. La xifra d'aquestes senyores/ors puja 272.500 milions de dòlars (27.250.000.000.000 pessetes). Algú vol fer comparacions de l'estil del Galeano?

A dins:

Nº 66 Any XIV
100 ptes./ 5 f.f.

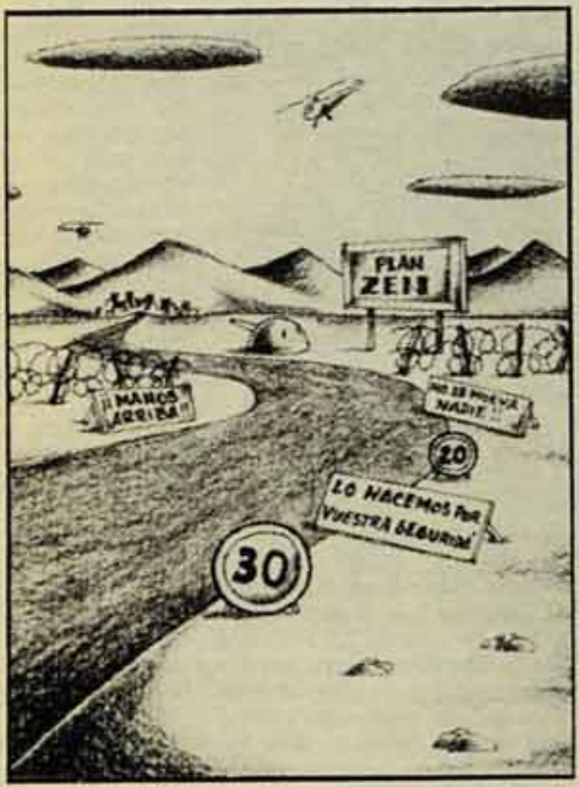
Eleccions a Euskadi

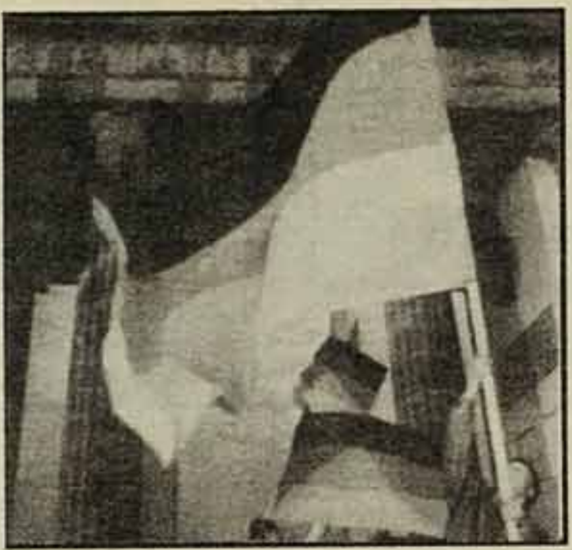
El proper dia 28 hi ha eleccions a Euskadi. En elles es juga la continuïtat o no del govern de coalició entre el PNB i el PSOE, la vitalitat dels "pactes d'Ajuria Enea" (acord del conjunt de les forces polítiques parlamentàries per marginar HB i, en general, els sectors radicals) i, com sempre, si HB puja o baixa algunes dècimes.

A Euskadi es viu una situació difícil i complicada en la que, malgrat tot, els sectors radicals resten a la defensiva. Reforçar-los continua essent una necessitat. També continua essent una exigència el recompondre els lligams de solidaritat amb un País Basc cada vegada més aïllat.

Com han fet ja altres vegades, l'EMK i la LKI han decidit participar de forma conjunta en la campanya electoral, tot i demanar el vot per HB en un intent de no dispersar forces dins del camp radical. Com sempre també, han endegat una campanya força imaginativa i militant. Per exemple, "El País" del 15 d'octubre qualificava el cartell dels "tragalperras" (Ardanza i Jáuregui) de "agresivo". Lladren...

Caldrà doncs seguir-la i intentar aprendre una mica de la seva experiència.

Alemanya, Alemanya...

Aquest més d'octubre les classes de geografia seran més curtes. Tot un país s'ha esfumat. La RDA ha estat annexionada per la RFA, o, el que és el mateix, la RFA s'ha comprat un país. És clar que el poble alemany tenia i te el dret a la seva reunificació i és clar també que el règim instal.lat a la RDA no comptava amb el suport de ningú desprès de quaranta anys d'estalinisme a la prusiana. Però la manera com s'han fet les coses, el retorn salvatge del capitalisme a l'est i el veure com un gran nombre dels que remenaven les cireres a la RDA segueixen fent-ho a la nova Alemanya unificada, no sembla correspondre's a allò pel que varen sortir al carrer milers de persones a Lepzig, Berlín i d'altres ciutats.

El mur de ciment i filferrades ha caigut i el poble alemany fa be en celebrar-ho; però nous murs d'atur i d'intolerància, de racisme i control policial estan alçant-se ara mateix. Malgrat els silencis, així ho varen entendre les decenes de milers de manifestants a Berlín dels dies 3 i 4 d'octubre que protestaven per aquesta unificació i que varen patir la repressió de les policies de l'est i de l'oest. Nosaltres érem al seu costat i continuarem essent-hi en les properes batalles.

Insubmissió: a Catalunya ja en som 150

El passat 8 d'octubre es va realitzar la setena presentació d'insubmissos. Era la segona d'enguany. Aquest cop n'eren 26, dels quals 21 ho feien per primer cop. Només a 3 se'ls va concedir la "gràcia" de ser rebuts pel jutge Ricardo Izquierdo. Per no trair la seva fama, va decretar ordre de presó a l'insubmís de Cornellà, Manolo Piñeiro, que va ser traslladat a la Model. Però els militars no en tenien prou. Dos insubmissos més van ser detinguts dies després, i un resta encara empresonat a la caserna del Bruc (el 15 d'octubre que és quan escrivim això), un cop l'administració penitenciària va desentendre's del cas.

En Manolo va ser portat, malgrat la seva edat, a la Trinitat. La resposta del moviment no es va fer esperar: caravana de cotxes i concentracions davant les presons, atur d'instis i vaga de fam a Cornellà... L'augment de la repressió s'ha fet palesa amb la detenció d'en Jordi Font que, per dur-la a terme, la policia va tirar a terra la porta del seu pis... i va carregar contra la gent concentrada al carrer.

El descrèdit de la política militar del govern i del propi exèrcit està cada cop més en descrèdit, tal com es va poder constatar a la fins avui darrera emissió del programa "la vida en un xip". El problema agafa dimensions més grans. Som ja 150 insubmissos a Catalunya. Una cosa s'ha demostrat: la repressió no ha aconseguit aturar el moviment anti-mili, i el qüestionament social del servei militar i de l'exèrcit augmenta dia a dia.

A dos anys del centenari criminal

El rerafons cínic i neoimperial de les fastuoses celebracions del Vè Centenari del "Descubrimiento" va quedant cada cop més al descobert. Fins i tot la Generalitat ha canviat, prudentment, el nom de la seva comissioneta del Vè Centenari pel més discret de "Catalunya-Amèrica".

A tot Amèrica es va intensificant la resposta a aquesta farsa indignant. Dues mostres recents en són el rebuig de les organitzacions indígenes de Xile a la propera visita dels reis d'Espanya (que molt encertadament comparaven amb la possibilitat que un successor de Hitler s'adrecés davant dels supervivents de l'holocaust presentant-lo com una "trobada entre dues cultures") i la constitució de la campanya "500 años de resistencia indígena y popular", que agrupa 72 organitzacions de 18 països americans. La presentació d'aquesta campanya va ser una de les activitats realitzades en les III Jornades organitzades per la CCCCCC i l'ADC-OSMI del 4 al 6 d'octubre, i que van comptar amb el suport de més de quaranta entitats, organismes i partits.

I el 12 d'octubre, més d'un miler de persones es van manifestar a Barcelona contra la celebració del genocidi i contra la "Hispanidad", comptant aquest cop amb la participació de partits com ERC i el PCC, que fins ara no hi havien estat presents. Per la seva banda, cinquanta membres de les JNC van fer acte de presència davant de la Delegació del Govern a Catalunya per demanar que el 12 d'Octubre deixi de ser festiu. Paradoxes de la vida, just al mateix temps Jordi Pujol, a Madrid, participava amb el Borbó en els actes festius de la "Hispanidad". Els esporàdics actes propagandístics de la joventut convergent no aconsegueixen amagar la clara opció dels seus "grans" pel suport a la monarquia i a la "unidad de la patria".

Anècdotes a part, el que sí que és cert és que la resposta al Vè Centenari es va ampliant poc a poc, i que ho seguirà fent a mesura que es vagi acostant 1992 (data en la qual veurem grans prodigis i meravelles, segons diuen).

Els governs i governets poden estar segurs que no els deixarem tenir la "fiesta" en pau.

demà

Edita:
LLIGA COMUNISTA REVOLUCIONARIA
Quarta Internacional

Dip. Leg. Nº B-7328-1977
Imprimeix: Publiagraf
Redacció i Administració:
C/Aribau, 16, pral, 2ª
-08011-Barcelona

Ens trobareu a:

Barcelona: Aribau, 16-pral-2ª -08011
Tel. 302.60.90
València: Pelai, 21, 1-1 -46007-
Tel. 351.69.50
Perpinyà: Aragó, 27. _66000
Illes: Sant Joan, 4 Biniali

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ
Nom ______
Adreça ______
Població ______ c.p. ______

- ☐ demà+COMBATE (anual) 2.000 ptes
- ☐ demà+COMBATE+INPRECOR 4.400 ptes
- ☐ INPRECOR (anual) 2.400 ptes

Pagament:

- ☐ taló al portador
- ☐ gir postal

JERUSALEM I KUWAIT: DUES PESES, DUES MESURES

La crisi del Golf Pèrsic pren una nova dimensió amb la matança de Jerusalem del passat 8 d'octubre. Amb l'assassinat de 20 palestins (o més: el fet no depèn de si hi ha 3, 4 ó 5 morts més o menys) per l'exèrcit i la policia de l'Estat d'Israel.

La hipocresia criminal dels EE.UU. i dels seus aliats, gossos falders i poca cosa més, esclata amb tota la seva evidència. L'ONU demostra a qui i per a qui serveix. De la mateixa manera que l'execució sumària de 70 nens kurds, la destrucció de 4.500 pobles kurds i l'internament d'un milió i mig de persones també kurdes mai va motivar que l'ONU prengués cap mesura efectiva contra la dictadura baasista de S. Husein, ara l'assassinat de palestins desarmats per part dels soldats d'un poderós exèrcit tampoc mereix cap acció contundent de l'ONU ni de les potències "democràtiques". Quin contrast amb l'enviament immediat de tropes al Golf Pèrsic després de la invasió de l'Estat titella de Kuwait!
EE.UU., -flanquejat per l'URSS, l'Estat francès, Xina i el Regne Unit- solament vol cobrir l'expedient al defensar que s'envïi al lloc dels fets una missió del Secretari General de l'ONU. Alguns països no alineats demanen que s'envïi també una missió... però del Consell de Seguretat de l'ONU. No és una diferència de matís. Si és una missió del Secretari General només té un paper informatiu; si és del Consell de Seguretat, les seves decisions són vinculants. Dues peses, dues mesures.

Tota la retòrica del nou paper de l'ONU un cop acabat l'enfrontament històric entre els EE.UU. i la URSS queda en això, retòrica. A Kuwait hi ha petroli, i estava governat per àrabs rics i submisos als interessos de les multinacionals imperialistes; a Jerusalem, es van matar uns quants palestins i, a més, ho va fer l'Estat d'Israel, un país amic. Aquesta és la diferència. Abans de les resolucions contra la invasió de Kuwait, hi han les resolucions de l'ONU exigint la retirada d'Israel dels territoris ocupats de Gaza i Cisjordània. Paper mullat: també dues peses i dues mesures. Una resolució simbòlica contra Israel i l'enviament de milers de soldats i de tones bèl.liques al Golf Pèrsic marquen la diferència.

A finals d'agost, Kendal Nezan, President de l'Institut Kurd de París, escribia a la premsa "Les persones d'Orient Mitjà són, en gran part, analfabetes i 'incultes'. Però no tan ignorants i estúpides com per a no adonar-se de la falta de principis dels països industrialitzats que només invoquen el Dret quan aquest pot servir els seus propis interessos."

El 26 d'octubre, amb la Marxa de Torxes contra la guerra al Golf, tenim allò que es diu una cita important. Podem demostrar que les "nostres resolucions" no són només simbòliques. Que hi posem allò que podem. És necessari que aquesta Marxa de Torxes tingui una important participació. Serà una bona ocasió, i no n'hi ha tantes, d'expressar també la nostra solidaritat amb el poble palestí. Per tant, s'ho val.

Quatre independentistes catalans esperant sentència

Un judici polític i "exemplar"

Els dies 9, 10 i 11 d'octubre va tenir lloc a l'"Audiencia Nacional" el judici contra Núria Cadenas, Guillem Godó , Jaume Palou i Jordi Petit. El nombrós públic que s'havia desplaçat a Madrid per ser-hi present i mostrar la seva solidaritat va tenir ocasió de constatar com s'ha volgut convertir aquest judici en un escarment exemplar per tota la joventut catalana

Cap a quarts de deu del matí del dia 9, un nodrit grup de persones s'havia concentrat a les portes de la sinistra "Audiencia Nacional" per tractar d'assistir al judici. En formaven part amics, amigues i familiars dels processats, i gent de les diverses organitzacions polítiques i socials que durant els darrers mesos hem impulsat la campanya de denúncia d'aquest muntatge. També s'hi van afegir solidàriament representants de partits i moviments socials de Madrid, com el MC, la LCR i el Moviment Feminista.

Una rebuda "calenta"

La "benvinguda" dispensada pels efectius de la reserva de la Policia Nacional va ser una nova confirmació del caràcter polític del judici i de la seva voluntat de criminalitzar l'independentisme. Potser per fer-se passar el fred, els matons del Corcuera van començar a repartir cops de porra a tort i dret, al.legant que no es podia estar allà fins deu minuts abans de l'hora assenyalada. Això sí, el grup que finalment va aconseguir entrar -la sala és de capacitat reduïda, per evitar "complicacions"- només ho va poder fer quan la vista ja havia començat, després de passar per un munt de passadissos ben poc acollidors (sobretot perquè eren densament poblats per nous col.legues dels que havien repartit llenya a l'exterior, i que s'aplicaven a escorcollar amb males maneres tothom que entrava). Està clar que la pressumpció d'innocència no s'aplica ni als presos (per descomptat) ni a qualsevol que hi tingui a veure. Tothom està sota sospita.

Un cop dins, poca cosa inesperada. Això sí, el fiscal Eduardo Fungariño va emocionar l'audiència amb els seus profunds coneixements de la geografia barcelonina, parlant d'una "Plaza de las Cortes Catalanas", segons sembla situada prop del Mercat del Born. Potser en Maragall la va inaugurar fa pocs dies en la intimitat...

Més seriosament, el desenvolupament del judici al llarg dels tres dies que ha durat referma el seu caràcter polític. En són una bona mostra les penes sol.licitades (30 anys per Núria Cadenas, Jaume Palou i Jordi Petit i 36 per Guillem Godó), extremadament fortes fins i tot pels càrrecs imputats. O la ridiculesa d'algunes de les proves aportades: petards de correfoc convertits en perillosos artefactes explosius; una llista de professors anticatalanistes publicada -entre d'altres- per CC.OO., transformada en una relació secreta de propers objectius, etc. O els testimonis dels policies implicats en l'"operació", plens d'inexactituds i incoherències, i contradictoris amb altres testimonis.

Una legalitat a mida

Tot plegat ve a afegir-se a fets tan clarament il.legals com haver tingut la Núria empresonada sense acusació formal durant més d'un any, o les amenaces del jutge instructor Carlos Bueren, mesos abans del judici, dient que la condemna de la Núria no baixaria de 23 anys. Ja se sap, no es pot ser dona, jove i a sobre independentista. I és que aquesta gent fan servir la legalitat segons i quan els convé. No per casualitat la tenen feta a mida.

També és de destacar el paper de determinats mitjans de comunicació, que aquests dies s'han dedicat a parlar àvidament de la "divisió de l'independentisme", o de si tal pres es mostrava "visiblement enfadat" amb tal altre. Que hi ha diferències importants dins de l món independentista no és cap secret. Però centrar-se obsessivament en això i silenciar al mateix temps el minuciós relat fet per alguns dels processats de les tortures físiques i psicològiques a exercides per la policia durant la seva detenció, és si més no un exercici de cinisme bastant considerable. Tampoc és cap novetat, però val la pena dir-ho per no oblidar a qui serveixen aquests mitjans.

Ara vindrà la sentència. Cap dels presoners s'ha plegat al xantatge de l'Estat. Tots quatre, malgrat les diferències existents, han denunciat i han fet front al caràcter polític del judici. Per això les represàlies poden ser dures. Aquesta és una raó suplementària per mantenir-nos alerta i seguir donant resposta a aquest i a qualsevol intent de ficar la por al cos de la joventut lluitadora del nostre país. No ens espantaran fàcilment.

Sarah Goldberg

La "benvinguda" dispensada pels efectius de la reserva de la Policia Nacional...

Mogudes a Convergència

Cullell candidat

Aquest final d'estiu no ha estat gaire còmode per a Convergència. La seva cúpula s'ha vist somoguda per fortes tensions i baralles i nexistents en el passat. La designació del seu candidat a l'alcaldia de Barcelona, sembla haver obert una mena de caixa de pandora entre els dirigents del partit que governa el que anomenen "la Generalitat de dalt". Malgrat que, certament, totes aquestes picabaralles no ens afecten gaire, resulta interessant intentar esbrinar el que hi ha darrera de tot el mullader.

Fins ara, tota l'estructura de Convergència descansa sobre un tàndem ben estable. Pujol, autèntic líder carismàtic del partit es situa per damunt de qualsevol instància i organisme, i inspira l'orientació i les grans decisions d'una organització que, ben sovint, es confon amb la pròpia estructura de l'administració autonòmica. En Roca, l'home de l'aparell, és l'encarregat de dur a terme, de plasmar les instruccions i idees del "gran patró" mentre, a la vegada, s'encarrega de fer créixer i arrelar l'estructura convergent arreu del país. Finalment, li correspon al Roca la política dels pactes i de les maniobres. Ara, aquesta combinació que tants bons resultats ha donat i que ha fet de Convergència segurament la primera força política del país, sembla trontollar. La gent comença a adonar-se'n de que en Pujol no és immortal i vol situar-se en un bon lloc cara al futur. I les problemàtiques eleccions municipals a Barcelona, han estat el primer avís.

Qui escull Cullell?

De fet aquesta ha estat l'espurna que ha encès tota la foguera es-

tiuenca a Convergència. A començaments d'estiu el Comitè de Barcelona decideix de proposar a Roca com a candidat a Alcalde de Barcelona, en una operació sorprenent que, segons tots els indicis, era dirigida des de l'ombra pel mateix Pujol. En Roca respon molt ràpidament que ell no accepta la proposta i que la seva feina és una altra: preparar-se per assumir l'herència del "Molt Honorable". De fet, ara que ja s'havia desembarassat d'en Prenafeta, en Roca volia ser nomenat formalment número 2 de la Generalitat, de manera que quedés clara la línia successòria d'en Pujol. I un nou fracàs electoral a la capital el deixava ancorat quatre anys en la poc brillant feina de cap de l'oposició municipal. El seu candidat seguia sent Cullell, el vell "jove llop" del partit.

Però aquest joc d'interessos contraposats, obre un cert desconcert a l'interior de Convergència, on ningú sap que s'acabarà fent a Barcelona, qui serà el candidat a oposar a l'olímpic Maragall i quina la política a seguir. Els socialistes aprofiten l'ocasió per insinuar la possibilitat d'un govern PSC-CDC a la ciutat, el que és recollit positivament per Cullell, dins del nou clima de concòrdia entre ambdues formacions polítiques que, de fet, tenen ben poques diferències pràctiques de fons. Però, tot plegat no resulta un bon inici de campanya no saber qui serà el candidat. A més dels d'en Roca i Cullell, apareixen nous noms possibles, mentre cada un dels personatges clau juga el seu joc. Finalment, vista la negativa formal d'en Roca, Cullell és nomenat candidat, sense esperar però al vist-i-plau d'en Pujol, en una demostració de força d'en Roca en funció de secretari general de Convergència.

La trajectòria d'en Cullell

De fet en Cullell no resulta un mal candidat per a Convergència. La seva imatge juvenil, ben a l'abast de les revistes del cor, la seva pertinença a una nebulosa ex ala esquerra de CDC i, sobre tot, els seus lligams econòmics i financers amb el grup KIO, un dels beneficiaris de la Barcelona Olímpica, l'afavoreixen.

Però aquests mateixos lligams l'han fet dubtar masses vegades d'abandonar la poc agraïda feina de cap de l'oposició a Barcelona, per a dedicar-se a l'activitat privada. De fet, Cullell havia aspirat a tot un altre futur. Des de la seva conselleria d'economia a la Generalitat volia situar-se com un dels possibles successors d'en Pujol o, al menys com el seu home de confiança. Però els jocs d'interessos el van acabar situant en front d'en Maragall en la lluita per l'alcaldia, el que no deixava de frustrar les seves aspiracions. Evidentment, resulta difícil fer d'oposició quan la majoria va portant a terme el gruix del propi programa, quan la Barcelona d'en Maragall ofereix possibilitats de negoci als amics d'uns i altres. Difícil i frustrant. D'aquí el poc entusiasme d'en Cullell pel paper que el fan jugar, encara que amb números a la mà, les seves possibilitats de desbancar a Maragall no són pas inexistents.

La mateixa política municipal dels socialistes els permet mantenir intactes les seves aspiracions al desplaçar de la ciutat als sectors socials que els hi són més fidels, a canvi de millorar la situació de la base social convergent.

Vist des de la nostra òptica, resulta difícil saber on és el foc i on les brases entre en Cullell i en Maragall. Però en qualsevol cas, convé seguir de prop tot el que passa a Barcelona.

Joan Font

Joan Oms:

"Cal una aliança més àmplia per l'autodeterminació"

El moviment d'alliberament nacional continua essent font de debats i propostes que és important conèixer i discutir. Hem parlat amb Joan Oms, de la Crida a la Solidaritat, d'alguns d'aquests temes. Volem aclarir que les seves respostes no expressen posicions fixades i definitives, sinó que reflecteixen un debat en marxa, que com a tal és susceptible de noves aportacions, matisos i enriquiments.

Quina valoració fas del darrer 11 de Setembre?

Cal considerar-lo com un pas endavant, fonamentalment per dues raons: en primer lloc, que s'ha produït un enquadrament més ampli, amb la participació de més forces polítiques que en anteriors edicions. I d'altra banda, una aproximació més clara a moviments socials que responen a problemes estructurals de la nostra realitat nacional: la Unió de Pagesos, els colons de Montagut, el moviment antinuclear...

Ara bé, aquest pas endavant és relatiu, en la mesura que l'agrupament de noves forces polítiques, com el PCC i ERC, no s'ha fet en base a un acord polític general, sinó que només ha estat un acord puntual per una mobilització. I, essent cert que els moviments socials s'han apropat, hi ha hagut per la seva part una escassa assumpció pràctica d'una dinàmica política alternativa.

En resum, doncs, ha estat un 11 de Setembre de transició. Les forces que venim mantenint des de fa anys una pràctica de mobilització en aquesta data hem aconseguit emplaçar més gent, però aquesta unitat no ha quallat encara políticament.

Podries caracteritzar la situació actual del moviment d'alliberament nacional?

En els darrers anys, les diverses expressions polítiques del moviment d'alliberament nacional han adreçat el seu treball al que s'ha anomenat "independentisme sociològic". És a dir, a l'existència d'una aspiració independentista o d'alliberament nacional en determinats sectors de la societat catalana.

Però aquest treball s'ha desenvolupat amb un plantejament fonamentalment agitatiu, i no polític o social. Per això s'ha arribat a un cert sostre, i aquest fet s'ha reflectit de diferents maneres en les diverses expressions polítiques: la crisi del MDT, l'evolució de la Crida cap a un moviment polític i social, o el mateix procés d'ERC, amb tot el que significa l'aportació d'Angel Colom i el desplaçament d'Hortalà.

El repte actual és com l'independentisme concreta una tàctica política, un programa de ruptura front al desgast de l'autonomia, i com es configura una aliança, una base social al voltant dels problemes i reivindicacions estructurals. Tot això és més necessari en la mesura que l'autonomia toca sostre i que la integració europea situa elements de crisi molt més clars i estables (al camp, al tèxtil, en el sector nuclear...).

En quin moment es troba el procés de definició política de la Crida?

Va molt lligat al que parlàvem fa un moment. La Crida es va constituir fa deu anys com a moviment cívic d'alliberament nacional, amb l'objectiu de donar respostes que afavorissin la conscienciació nacional del nostre poble. En els primers anys, aquesta funció de dinamització es va portar a terme satisfactòriament. Però mancava definir qui capitalitzava a questa tasca. Ara, la Crida, sense deixar de banda aquest aspecte cívic, aspira a ser un moviment polític i social d'alliberament nacional.

La Crida es caracteritza per tenir capacitat de mobilització i d'agrupament ampli. I al mateix temps al seu si hi ha diverses expressions del que és la realitat del moviment d'alliberament nacional: hi ha sensibilitats més "genuïnament" nacionalistes, d'altres més alternatives, d'altres més lligades a l'esquerra revolucionària... Per això crec que la Crida està en condicions de fer la seva aportació, com a moviment amb expressió política i expressions sectorials, i al mateix temps pot obrir un procés polític cap a una aliança àmplia per l'autodeterminació. Això és el que anomenem Assemblea Nacional per l'Autodeterminació (ANA).

Pots detallar una mica més en què consisteix aquest projecte?

En primer lloc, és una necessitat política, que vé donada per l'esgotament del model autonòmic i constitucional (des del punt de vista dels interessos nacionals i socials), i perquè cal una àmplia aliança que obri condicions cap a la ruptura.

L'objectiu d'aquesta ruptura ha de ser l'autodeterminació i la superació de la Constitució, i la posada en marxa d'un procés constituent de la nostra sobirania.

El programa bàsic de l'ANA hauria de constar dels següents punts: l'exercici del dret a l'autodeterminació; la federació dels Països Catalans; la sobirania per accedir a la recuperació de la llengua, l'equilibri social i el reequilibri territorial i ecològic; i el procés cap a l'Europa dels pobles i les nacions, alternativa al model de la CEE i l'OTAN.

Pel que fa als sectors que s'hi haurien d'integrar, crec que cal diferenciar-ho del que és l'actual plataforma per l'autodeterminació, la CUA. Aquesta correspon a un espai polític d'acords més profunds. Això ja existeix, i és positiu que així sigui. Però al mateix temps, veiem que cal una aliança més àmplia per l'autodeterminació, que impliqui forces socials, cíviques, culturals... i que pugui arribar des dels sectors radicals fins al nacionalisme crític amb el pactisme d'Estat practicat per CiU. Una altra qüestió és el problema de qui hegemonitza aquesta aliança.

Quina relació creus que hi haurien de mantenir els moviments socials?

Els moviments socials, com ara el feminista, l'antimilitarista, el municipal o comarcalista i d'altres, han de tenir entitat pròpia i tothom hi ha de donar suport. Però al mateix temps el nostre objectiu ha de ser que no es corporativitzin, sinó que participin en un espai polític comú, com podria ser el procés cap a l'ANA. La nostra idea és que l'alternativa no és simplement la suma de les diverses reivindicacions, sinó la ruptura que les integra. Els moviments han d'assumir simultàniament la seva realitat autònoma i la seva participació en un moviment polític unitari.

Finalment, amb quina perspectiva creus que cal enfocar les properes eleccions municipals?

Hi ha dues coses importants a dir. D'entrada, cal que dins del moviment d'alliberament nacional existeixi una estratègia municipal, perquè estem per un model que configuri un nou ordre territorial, tant a nivell polític com econòmic.

No hi haurà alliberament nacional sense un nou ordre territorial. I, a més, aquest és un espai on, encara que sigui localment o comarcalment, es poden construir alternatives més avançades que les que es donen a nivell general.

Per tot això, el plantejament ha de ser avançar el màxim possible en experiències unitàries de l'espai d'esquerra, nacionalista i ecologista.

Construir candidatures -i sobretot col.lectius- comarcals i locals de caràcter ampli i unitari, que recullin aquells continguts i perfilin un programa d'intervenció municipal.

Moltes mentides, aprofitant l'ocasió

El Golf i la crisi econòmica

Publiquem aquí un seguit de reflexions sobre l' entrellat més econòmic de la crisi del Golf. Fonamentalment estan extretes de l' informe que una comissió de treball ha presentat per la discussió en diversos organismes del nostre partit. Essencialment dedicarem el nostre espai a subratllar els aspectes més internacionals del que està ja essent l' economia de la crisi.

La crisi del Golf Pèrsic ha obert el que ja es coneix com a "tercera crisi del petroli". Incideix sobre una fase del cicle econòmic en la qual l'activitat econòmica està debilitada, de manera que, encara que en teoria els seus efectes haurien de ser menors que els de les dues precedents, serà un factor que empenyi les economies occidentals a la recessió. La seva durada i intensitat dependrà de l'evolució dels esdeveniments. Una victòria ràpida de l'imperialisme que no impliqués la destrucció dels pous de petroli i instal.lacions de refinacació del Golf Pèrsic, reduiria considerablement la seva gravetat. Aquest seria l'escenari més favorable, però també el més improbable. Si esclata la guerra i l'aprovisionament de petroli es veu amenaçat, el desastre econòmic està assegurat.

"Si no fora pels efectes traumàtics d'una tercera recessió econòmica, podria dir-se que la crisi desfermada després de la invasió de Kuwait per part d'Irak, li ha vingut al govern com un anell al dit". Aquest paràgraf de l'editorial de "El País" del passat dia 10 reflecteix l'actitud del govern espanyol. Ja fa mesos que el ministre d'economia cerca un "pacte de competitivitat" amb els sindicats per afrontar el més important dels seus reptes: l'enorme dèficit de la balança de pagaments. Ara el govern obté "raons" addicionals per imposar l'ajustament i el suport moral de la pròpia CEE.

L'OPEP i la crisi del petroli

L'OPEP va ser creada el 10 de setembre del 1960 a Bagdad per part de Veneçuela i els països de l'Orient Mitjà. Aquest fet no va crear llavors cap reticència entre els grans productors de petroli (USA, URSS, Mèxic) perquè en aquella època sobraven reserves i el preu estava estabilitzat, pràcticament des de començaments de segle, a un nivell baix. El 1989 la seva producció fou de 21,4 milions de barrils diaris, el que suposa un 36% de la producció mundial. Els altres grans productors són els països de l'OCDE, fonamentalment USA i la Gran Bretanya, amb el 23,2%; els països del tercer món que no formen part de l'OPEP amb el 17,9% i la URSS i els països de l'est amb el 25,9% restant, tanquen el cercle. Així doncs, l'OPEP controla més d'una tercera part de la producció mundial i, si es té en compte que la major part del petroli dels països de l'OCDE i de la URSS es consumeix en les seves respectives zones, el percentatge que suposa de les importacions resulta encara més gran.

Des de la fi de la II Guerra Mundial fins a la guerra del Ion Kippur, el 1973, el preu del petroli es va mantenir per sota dels 3 dòlars barril. El 1973 l'OPEP es va reunir a Kuwait on, ironies del destí, va decidir augmentar els preus fins els 6 dòlars i trencar els acords amb les companyies estrangeres, amb la qual cosa passava a controlar l'oferta. Aquestes decisions varen fer pujar el preu del barril fins els 10 dòlars en menys d'un mes: fou el que es conegué com a "primera crisi energètica", que precipità la recessió i va agreujar la crisi, sense ser-ne, però, la seva causa. Van ser el descens de la taxa de benefici, la debilitat de la demanda i la situació de sobreproducció les seves causes més profundes.

El preu del petroli va continuar creixent molt moderadament fins que en temps de la revolució iraní es va suspendre la producció, cosa que va disparar el mercat fins els 30 dòlars per barril el 1979, i els 34 en el 1981. Fou el que els economistes varen denominar "segona crisi energètica". La recuperació econòmica des de 1976 era feble i vacil.lant, sense haver reduït els desequilibris econòmics. Aquesta segona puja de preus va tornar a agreujar la situació conjuntural de l'economia imperialista, tot i que el punt més baix de la crisi no es va produir fins el 1982-83.

A partir de la guerra Irak-Iran, el preu va iniciar un moderat descens fins el 1985, i una baixa més forta des dels primers mesos del 1986. La reducció va ser tan dràstica, que en alguns moments el preu va ser de 10 dòlars i, en els moments previs a la crisi actual, estava situat en els 16 dòlars, és a dir, la meitat del màxim del 1981. Sense cap mena de dubtes, això ha contribuït a perllongar l'expansió actual ja que ha suposat una enorme transferència de plusvàlua dels paisos productors als paisos industrials.

Existeixen raons per aquesta situació de baixos preus. En primer lloc, alguns països de l'OPEP (Kuwait, Aràbia Saudita, Emirats Arabs Units) són, senzillament, agents de l'imperialisme i els seus interessos en els països industrials produïts per les seves inversions, són importants (veure, per exemple, el grup KIO), raó per la qual no estan interessats en uns preus massa alts. Aquests països no han deixat d'augmentar la seva producció per damunt de les quotes fixades a l'OPEP, empenyent a la baixa els preus. En segon lloc, Irak i Iran varen augmentar la seva producció per a finançar la guerra i d'altres països feren el mateix per fer front al seu deute extern, amb el que l'oferta s'incrementà considerablement. Finalment, la demanda dels països industrials tendia a estabilitzar-se, en part per la crisi econòmica i, en part per l'adopció de mesures d'estalvi energètic.

El petroli, clau del "nou ordre mundial"

En aquest marc, Irak tenia les seves pròpies raons econòmiques per envair Kuwait. El preu del petroli s'havia situat en uns nivells mínims, i això reduïa considerablement els seus ingressos externs. I els necessitava per reconstruir un país devastat per la guerra i per la mateixa importació d'aliments dels que depenen la subsistència de la població. A més, Irak tenia 70.000 milions de dòlars de deute extern i, part d'ella li era reclamada per Kuwait i Aràbia Saudita. La situació, doncs, estava creant greus problemes al govern i grans sacrificis per la població.

Irak va aconseguir l'elevació del preu de referència del petroli dels 14 dòlars fins els 21, en la reunió de la OPEP dels dies 26 i 27 de juliol. Però això era insuficient per aliviar mínimament els seus problemes, i el 2 d'agost es produïa la invasió de Kuwait.

La invasió iraquiana no podia ser tolerada per l'imperialisme en el terreny polític, però menys encara en l'econòmic. Irak passava a controlar 5 milions diaris de barrils, una quarta part de la producció de l'OPEP. Per l'imperialisme, el "nou ordre mundial" que s'anuncia, implica assegurar-se l'accés a les fonts d'energia més importants, el petroli en primer lloc. D'aquí, doncs, la seva ràpida intervenció militar malgrat les tensions que aquesta situació ha provocat en la economia mundial.

Les primeres conseqüències de la crisi

La "tercera crisi del petroli" vé determinada per la reducció dels subministres de cru que pot produir-se i/o l'increment dels preus.

Les existències de cru controlades per l'Agència Internacional de l'Energia (l'agrupació dels consumidors, formada pels països de l'OCDE per fer front a l'OPEP) són força elevades i això suposa una diferència substancial amb les dues crisis anteriors. Però no passa el mateix amb l'estoc de productes refinats: als USA, per exemple, només hi ha benzina utilitzable immediatament per un sol dia. Augmentar les existències dels productes acabats no és fàcil, donat que la utilització actual de la capacitat de les refineries es molt alta: el 95% a la RFA, el 89% a la Gran Bretanya i el 86% als USA. En una situació de pànic, si els automobilistes augmentaven els dipòsits dels seus cotxes en un sòl galó (3,7 litres), l'increment de la demanda de benzina seria de 10 milions de barrils.

D'altra banda, per bé que s'ha cobert el dèficit de la producció d'Irak i Kuwait provocat pel bloqueig (4,5 milions de barrils diaris), això no soluciona del tot la situació. La demanda augmentarà perquè països com el Japó, que tenen una gran dependència del petroli del Golf, tendiran a incrementar les seves existències. A més a més, una cosa es que l'oferta i la demanda global coincideixin i una altra molt diferent es com funciona això a la pràctica: els qui compraven a Irak i Kuwait han de buscar altres proveïdors i estaran disposats a pagar preus més alts per desplaçar d'altres clients.

La crisi i els cicles econòmics

Des que va iniciar-se la crisi econòmica fins avui s'han produït dos cicles complerts i la fase de recuperació del tercer, que és la situació en la que s'estava.

El primer del cicles va iniciar-se a partir de la crisi del 1970, amb un ascens en el 1972-73 i una crisi en el 1974-75. En els anys immediatament ante-

Llarga vida a Kuwait, diu el senyor de la foto

riors a la crisi del petroli del 1973 es va produir un ascens pràcticament simultani en tots es països industrials, en els quals van tenir lloc intenses taxes de creixement de la producció, de l'acumulació i del comerç internacional. Però ja es donaven les condicions per tal que s'iniciés la primera crisi dins d'una onada llarga recessiva; en particular el descens de la taxa de benefici raó per la qual l'intens ritme d'acumulació que es va produir no va significar sinó un agreujament de la crisi de sobreproducció que vindria després. A aquest ascens li va succeir, en el 1974-75, una crisi que no fou menys simultània que l'ascens anterior.

El segon cicle complert es va registrar des de 1976 a 1982. Fins el 1976 es va produir una recuperació vacil.lant, feble, no generalitzada, en la qual es varen agreujar les tensions inflacionistes sense reduir l'atur generat per la crisi anterior. A aquest ascens li va succeir de 1979 al 1982 una nova crisi més greu i més profunda.

El 1983 s'inicia un tercer cicle. La recuperació que des de llavors està registrant l'economia internacional ha estat limitada, ja que les taxes de creixement no han arribat al nivell de les del període de recuperació posterior a la II Guerra Mundial, però han tingut una certa intensitat (el 1988 l'economia americana va créixer un 4,4% i la CEE un 3,7%) i, sobretot, dura ja set anys. Aquesta recuperació s'ha vist allargada sense cap dubte per la baixa del preu del petroli que es va produir. Però poc a poc l'economia occidental s'estava debilitant, com mostra el fet que la OCDE fes la previsió, abans de la crisi del Golf, d'un creixement en la seva àrea del 2,3% en el 1990.

Així, en els mesos que portem del 1990, la recuperació semblava tocar fons. Les dades de l'economia americana mostren com abans de la crisi del Golf es trobava vorejant la recessió. En la resta del món imperialista, la situació era menys clara, però l'enfebliment començava a ser evident. Al Japó, el ritme d'activitat encara era alt, però la producció industrial només va augmentar un 2,2% el primer trimestre (el 1988 l'increment va ser del 9,3% i en el 89 del 5,8%). Alguna cosa de semblant succeïa a la RFA. En el primer trimestre les perspectives obertes per la unificació varem impulsar les inversions i el consum. Però el segon trimestre, les mateixes dificultats de la unificació varen canviar el panorama (la producció industrial va passar del 4,9% en el primer trimestre fins l'1'8% el mes d'abril).En la resta de la CEE les xifres del PIB mostren que, en general, s'estava produint un debilitament de l'economia.

Algunes conseqüències de la crisi

En aquesta situació, la crisi del petroli precipitarà la recessió, empenyent l'economia imperialista a la crisi. Aquesta serà més greu com més alta i més permanent sigui la pujada de preus del petroli. Pel que fa a l'activitat econòmica, la crisi del petroli té les següents conseqüències:

-Suposa una transferència de plusvàlua des dels països industrials als productors de petroli. La transferència de plusvàlua serà més gran i les seves repercussions sobre la taxa de benefici més greus com més gran sigui la dependència energètica de l'exterior i com més augmenti el preu del petroli.

-Redueix les expectatives dels capitalistes i, per tant afecta l'acumulació, precipitant la recessió. Alguns analistes ja parlen d'un "estancament econòmic acompanyat d'inflació", es a dir una situació com la dels 1981-82.

-Afecta el consum, sobretot si se segueix la política de transmetre als consumidors els augments de las benzina i el fuel i al mateix temps es tracta de contenir els salaris.

-L'intent d'eliminar els desequilibris com el dèficit de la balança de pagaments o la inflació, empenyerà cap a polítiques governamentals d'ajustament, amb els corresponents efectes depressius de l'activitat econòmica i d'augment de l'atur que això implica.

Com ja s'ha dit, als Estats Units les dades apuntaven que la recessió ja havia començat i les perspectives són ara pitjors. La CEE calcula que el 1991 el creixement conjunt del PIB d'Alemanya, França, Itàlia i Gran Bretanya es reduiran 1,8 punts sobre el que s'hauria produït sense l'actual augment dels preus. Es a dir, la CEE estaria abocada a la recessió ja que el seu creixement serà només una mica més gran del 1%.

La conclusió és, doncs, que si no hi ha una ràpida, pacífica i favorable resolució del conflicte, la nova recessió arribarà aviat. La crisi serà més gran quan més gran sigui l'increment del preu del petroli.

El barril de "brent" ja estava a 37'75 dòlars el 16-X

Els factors interns d'inestabilitat econòmica

Al llarg de l'última fase d'expansió, s'han desenvolupat alguns factors d'inestabilitat força espaordidors, que fan pensar que una nova crisi energètica i la recessió que s'anuncia, tinguin uns trets diferents i unes repercussions encara més greus que les dues anteriors.

-Atur crònic. A diferència de les dues anteriors, la nova recessió tindrà lloc amb un atur crònic i més elevat en la majoria dels països imperialistes. Així, les seves repercussions socials seran més greus i les xifres d'atur poden arribar a nivells insostenibles.

-Persistència de les pressions inflacionistes. En els darrers temps s'està produint un nou brot d'inflació i l'augment del petroli encara ho aguditzarà més. S'acosten doncs moments de recessió amb una inflació més gran.

-Agravació dels desequilibris de les balances de pagaments. Al llarg de l'expansió, els desequilibris de les balances de pagaments han estat la tònica dominant: dèficit als USA i superàvit a Alemanya i Japó. La nova factura del petroli farà que el dèficit conjunt per compte corrent dels països industrials augmenti (segons el FMI dels 86,5 milers de milions de dòlars del 1989 als 100,3 en el 1991 pels set països industrials més grans). Tot això tindrà repercussions sobre la cotització de les monedes, fent encara més inestables els mercats de canvi.

-Inestabilitat dels sistemes financers i dels mercats de capitals. La crisi actual es caracteritza per l'existència d'un volum enorme de capital especulatiu, cercant una rendibilitat en el mercat financer que no troben en inversions productives. Així existeix una gegantina "economia de paper" a les borses que no es correspon amb la situació real del capitalisme. Hi ha qui, ja abans de la crisi del Golf, parlava pel que fa a la situació de les borses USA d'un "Vietnam financer" que amenaçava greument la situació econòmica.

-L'agreujament del dèficit públic dels Estats Units. Un dels factors d'inestabilitat més important ha estat el dèficit pressupostari dels USA, que ha arribat fins els 200.000 milions de dòlars en l'època Reagan.

El tercer món, els països de l'Est i la crisi

La crisi energètica tindrà efectes devastadors pels països del tercer món. Aquests països lligats de peus i mans pel deute extern, hauran de dedicar més recursos al pagament de la factura del petroli en un context en el qual, a més, les seves exportacions es veuran afectades negativament per la recessió mundial.

Una situació similar passa amb els països de l'Est. Molts d'ells es troben en una situació insostenible des del punt de vista social i ara les coses seran més difícils. Mentre funcionava el COMECON disposaven del petroli subministrat per la URSS a un preu molt baix; i ara hauran de pagar-lo als preus internacionals i en divises convertibles. La magnitud del problema es pot descriure amb un sol percentatge: per molts d'aquests països la factura del petroli, que fins ara era poc important, pot arribar a ser equivalent a la meitat de les seves exportacions. A més, l'imperialisme estarà en pitjors condicions d'anar a ajudar-los i, si la crisi es desenvolupa en els països capitalistes, la seva força d'atracció minvarà. La ideologia del mercat no pot avançar de la mateixa manera quan el mercat sembla ser la font de tots els béns, que quan el capitalisme entra en crisi, l'atur creix i la situació es deteriora.

Una crònica directa

La India: entre el paradís i la revolta

A la India, quan algú pregunta pel motiu d'un ritual, d'una forma d'entendre la religió o d'una manera de viure, és fàcil que li contestin: "perquè els meus pares ha feien així i els pares del meus pares també" Ens ho explica un col.laborador que va anar-hi fa poques setmanes. Les fotografies són també de l'autor

La India viu arrelada a la tradició, a les velles costums, a un món que sempre ha girat igual. Les coses són així perquè no poden ni han de ser d'una altra manera. Aquest esperit col.lectiu és difícil de canviar.

Nou cents milions de persones; vint i cinc Estats; catorze llengües regionals; quatre mil dialectes no oficials; un batibull de races, de religions, de colors, de gent. Això és la India, però això no explica tota la India.

La India avui: les famílies, la mili, els sous...

Cal desterrar dos mites. Primer: "només hi ha una India, la de la misèria, la dels nens famolencs, la de l'endarreriment". Això està aquí i seria estúpid negar-ho, però no és l'única cara de la India. Avui es por parlar més de mala nutrició que de gana; més de mancances greus que impossibiliten una vida digna que no pas de miserables afamats pel mig del carrer. Segon: "no hi ha hagut cap progrés des de la independència, tot continua igual". No és cert. Sense negar que els recursos bàsics resten en mans del món occidental i que hi ha una greu manca de solidaritat, veiem que en els darrers 20 anys l'analfabetisme ha passat del 60% al 50% actual, l'escolarització bàsica del 26% al 35%, l'esperança de vida dels 47 als 58 anys. Es a dir, dins d'un univers de penúria, al menys estadísticament les coses no són pitjors avui que ahir.

La India és una societat bàsicament agrícola, però també en això hi ha hagut canvis. Fa 20 anys l'agricultura ocupava el 47% de la població, i la indústria el 21%; avui, les xifres són 30% i 26%, respectivament. La resta es dedica als serveis.

Els matrimonis són aparaulats. Són els pares que decideixen, quan els crios són petits, amb qui s'aparellaran. La tradició pesa i els joves assumeixen això sense protestes en un 90% dels casos. Les famílies, un cop formades, solen ser de llarga durada. Hi ha una llei de divorci, però no s'aplica gaire. Les famílies tenen tres o quatre fills a la ciutat, i cinc o sis al camp. Això va contra els desitjos del govern que recomana un o dos, fent campanyes contra la natalitat excessiva i donant peu a la planificació familiar. Existeix també una llei d'avortament, però cap d'aquestes mesures funciona, i la població creix i creix. Les famílies també prefereixen els nens a les nenes: un home sempre serà un sou segur a casa en el futur. Hi ha qui diu que la dona accedeix en igualtat de condicions al mercat de treball, i que no està marginada. Hem vist dones treballant a les pedreres i a la construcció. Als treball qualificats no passa el mateix.

Aquesta societat té mancances greus. No hi ha seguretat social. Els funcionaris són els únics que tenen paga de jubilació. L'escolarització no és obligatòria, per això les famílies sense recursos tenen els nens al carrer demanant o a les fàbriques treballant amb sous de misèria, tot i que la llei ho prohibeix. Hi ha escola pública, però no gratuïta. També escola privada que dóna mostres de la seva existència quan veus, a l'hora de la sortida de classe, nens ben macos i ben uniformats del col.legi "san Francisco Javier" per exemple. Mentrestant, uns altres nens despullats remenen en un femer.

Els sous són baixos. Un obrer pot cobrar unes 3.500 rúpies (20.000 pessetes), un empleat de banca, unes 7.000 rúpies. Cal dir que els preus dels productes de primera necessitat també són baixos.

El servei militar és voluntari, és a dir, existeix un exèrcit professional.

Les principals distraccions dels hindús de les zones urbanes són, per aquest ordre: el cinema i la televisió. La India és la més gran productora de pel.lícules d'Asia. La televisió solament té un canal, que és el portaveu oficial del govern. Un govern que ara és encapçalat pel "Janata Dal" amb el suport de forces regionals i dels comunistes hindús. El seu cap és V.P. Singh i és conseqüència d'un vot anti-Partit del Congrés, d'un vot anti-Rajiv Gandhi. La gent considera que Rajiv Gandhi és un adventici. Criat a Anglaterra és un home amb un gran desconeixement del país. La constant degradació del seu govern i la corrupció generalitzada van acabar amb la paciència d'aquest poble pacient. La solució no ha estat molt millor. El Partit del Congrés continua instal.lat i movent els fils de l'administració. El "Janata Dal" sembla més interessat en compartir part del pastís que en qualsevol altra cosa, malgrat el seu tarannà nacionalista hindú.

Parlar del funcionariat és aquí parlar de corrupció. Si vols passar les duanes de l'aeroport sense que et regirin les maletes, caldrà donar una propina. Si vols solucionar un problema administratiu, hauràs de furgar-te la butxaca.

A l'ombra de Rajiv va créixer a les ciutats una gran classe mitja, cotxes, televisors, vestits occidentals... També cases sostenides per dos pals, cases de canyes, cases fetes amb fustes... i nens que no saben llegir ni escriure, nens que no saben si demà podran menjar.

El mite del bon salvatge

Els principals conreus són el blat de moro, el cotó, l'arròs, la canya de sucre. La dieta de la gent s'ajusta a aquests conreus. Es una dieta a base d'arròs, coques de pa, llenties, verdures, fruita. També ous i, en general, tots els productes que dóna el bestiar. Moltes cases tenen bestiar: vaques, cabres, gallines porcs senglars...

L'explotació de la terra és de tipus capitalista. No hi ha col.lectivitzacions ni cooperatives. Hi ha terratinents amb molta terra, tot i que l'Estat ha marcat un límit a l'extensió d'aquesta. Hi ha una gran majoria de camperols pobres i amb poca terra. La vida al camp és precària i difícil, però sembla que la gent se n'en surt. No hi ha, com a les grans ciutats, pobres captaires, nens pidolant, esgarrats... Tot això pertany a les condicions més difícils de les zones urbanes. Al camp la gent té cases de maons o de fang, i alguna cosa que posar-se a la boca, encara que sigui sota mínims. Tot i així, molta gent emigra cap a la ciutat, atreta pel "cosmopolitisme", i cercant unes condicions de vida i desenvolupament millors. La població urbana ha crescut, al llarg dels darrers 20 anys, el 27%. Entrem a una aldea a l'Estat de Maharashtra. Les cases d'aquesta zona són de palla. La gent d'aquest poblet no està massa acostumada al turisme i ens miren amb força curiositat.

El ritme de treball de la gent és tranquil. Unes dones renten al riu, altres resten a dins de casa seva i fan neteja o el menjar. No és època de collita, i tot el dia veus homes asseguts al costat dels arbres, prenent el sol o l'ombra. El ritme és pausat, gens frenètic. Viuen precàriament, però no sembla que es matin pencant. El dia i la vida passen lentament. En aquests poblets no hi ha aigua corrent, ni llum, ni clavegueram: les necessitats es fan al camp. La gent no utilitza el paper higiènic, s'eixuga amb aigua i les mans. L'aigua es treu dels pous o dels rius. La gent és molt neta i això trenca un altre tòpic. Al matí tothom es banya al riu, després surt i es renta les dents amb el pal de la madora que és un arbre que creix aquí i els hi fa de raspall.

La desforestació de l'Himalàia, que començava a ser preocupant, s'aconseguí aturar l'any 82.

Passem al costat d'un llac on hi ha dones i nens banyant-se. Aquests nens tenen el somriure menys contaminat del món, els ulls més purs i ingenus. Potser sigui el mite del bon salvatge, però a la seva cara no hi ha amargor, ni inquietud, ni tristesa.

Els pàries, els sense casta

La India està esvalotada. A més dels tradicionals (per exemple, el litigi dels sighs al Punjab) ara ens trobem amb les revoltes estudiantils a totes les grans ciutats del país. Aquest enfrontament ve donat per la llei que el govern a promulgat favorable als pàries. Aquests són els que

no tenen ofici ni benefici, els pobres, els que realitzen els treballs pitjors i més mal pagats. Doncs bé, el govern vol legitimar que aquest nucli de gent tingui accés als llocs de treball de la funció pública en un percentatge del 27%. Està armada: els estudiants pertanyen en un 90% a les castes privilegiades, i no volen consentir aquestes mesures que signifiquen, a la pràctica, retall de llocs de treball per a ells. Els pàries raonen que ha de ser l'esforç i el coneixement de cadascú allò que doni accés a un treball, i no la condició de naixement. Els estudiants de capes altes són majoria a la Universitat, però a la societat el 60% són pàries, el 20% comerciants, camperols, funcionaris... que pertanyen a la casta dels Vaishyas. Per tant, a la societat només un 20% pertany a les castes privilegiades: els Brahmans o sacerdots, i els Kshtriya o guerrers.

A la India és molt difícil que una persona es casi amb una altra de diferent casta. Si bé estan abolides, a la realitat existeixen i es perpetuen a si mateixes, perpetuant un sistema social injust. Tothom ha d'assumir la casta d'on prové i no té dret a aspirar a un altra casta. Un brahman podrà exercir, per exemple, un altre ofici que no sigui el de sacerdot, però només els brahmans podran ser sacerdots.

Els pàries no pertanyen a cap casta. Els hi diuen també els intocables perquè el seu contacte "contamina". Els estudiants de casta es rebel.len quan els seus companys "inferiors" els avancen, tot i que aquests hagin obtingut notes millors.

Assistim, doncs, a un avalot dels rics contra els pobres ¡a la India! Una paradoxa total. A Delhi, la policia s'enfronta diàriament amb els estudiants. Aquests contesten amb manifestacions, vagues de fam i autoimmolacions. Ja s'han cremat uns quants i han mort d'aquesta manera cruel i ferotge quasi una vintena del total de víctimes de la repressió policial (que puja a unes cents persones).

La India en flames o un esquirol al Rajhastan

Estem al Rajhastan, a Jaipur, i anem a viure en directe les conseqüències de la revolta. S'ha declarat vaga general a tot el Rajhastan contra l'actitud del govern. Nosaltres volem sortir de la regió per arribar a Fathepur Sikri i després a Agra. Ens recomanen sortir aviat per evitar maldecaps. Ens despertem a les tres de la matinada i sortim a les quatre per no trobar carreteres tancades, amb un cert complexa d'esquirols.

Sembla estrany i contradictori el motiu d'aquesta vaga en un poble impulsat als enfrontaments religiosos o corporatius, i poc donat a plantar cara a qui té el poder i la riquesa. Nosaltres, tancats al cotxe esperant passar: som potser una metàfora dels privilegis del primer món. Són moltes les pedres en bona direcció que haurien de llançar. Contra el seu govern, per exemple, que inverteix un 4% del PIB en defensa, i només un 3'5% en educació. Contra aquest primer món insolidari, contra una societat que legitima i perpetua la seva existència miserable.

La India profunda: l'aigua, el foc i la terra

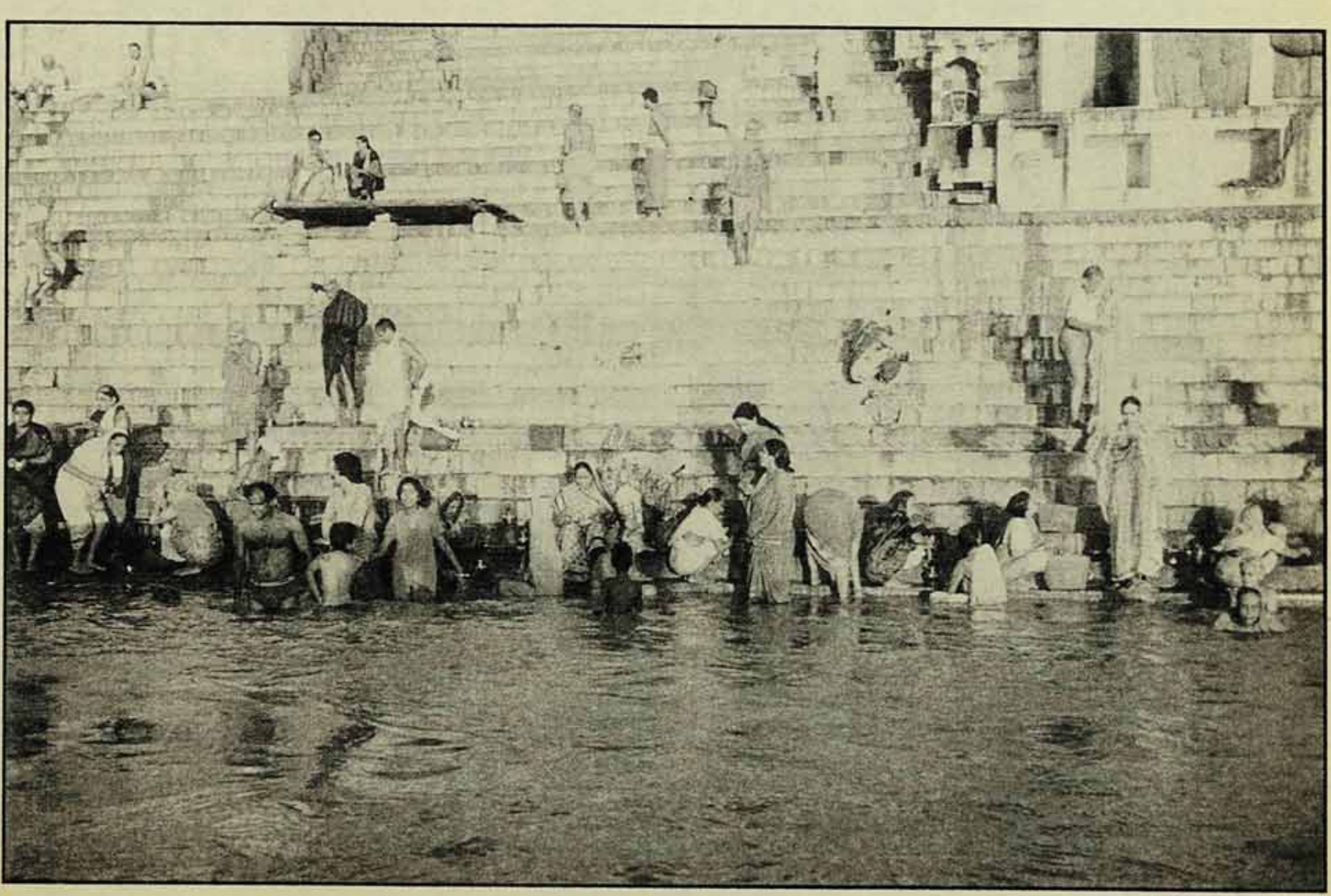
Benares o Varanasi és la ciutat santa de la India, com Roma ho és pels catòlics i La Meca pels musulmans. És una de les ciutats més antigues del món. La gent ve a morir al Ganges: qui mori al Ganges anirà directament al cel, ja no es reencarnarà mai més. Tothom vol anar al cel i no tornar a reencarnar-se en persones d'una vida tan dura. A la nit anem al costat del riu, allà on es fan les cremacions. Diuen que pot semblar el descens de Dante a l'infern. Realment és així.Les aigües baixen brutes, quasi no s'hi veu, només la llum de les fogueres il.lumina una mica. Tres o quatre persones s'hi banyen fent les seves ablucions. Darrera de nosaltres, tones de llenya esperen ser comprades pels familiars d'un difunt.

Ja estem davant del foc, pugem per unes escales de fusta. Les cremacions s'efectuen les vint i quatre hores del dia, però a la nit és quan hi ha més activitat. Hi ha quatre pires, quatre homes o dones que ahir respiraven i que avui, en quatre hores que és el que dura la cremació, seran tan sols cendra que anirà a parar al Ganges. No hi ha llàgrimes, ni xiscles, ni plors: cares colrades i serenes. El difunt va a buscar el nirvana a l'altra vida, la perfecció i la felicitat. Els santons, els nen menors de set anys i les embarassades no són cremats quan moren, van a parar sobre les aigües del Ganges on els corbs se'ls menjaran.

Al matí anem al Temple de Dhurga. Hi ha culte i hem de visitar-lo des de les terrasses. Alguns monos, animals sagrats de la India després de les vaques, es mouen d'una banda a l'altra, juguen i es barallen. Altres ens miren tranquils i pensatius. A baix, uns monos estires els saris dels ofrenants, que han de donar una estibada per desfer-se'n.

Només una estibada molt forta farà que la India s'alliberi de la misèria, la passivitat i la superstició.

Toni Salas

Una nova ona de violència a Sud-àfrica

Una guerra de baixa intensitat

Qui no ha vist les espaordidores fotografies als diaris o les esgarrifoses imatges a la televisió on una o diverses persones negres troben la mort a destralades, a cops de pal o ruixades amb benzina i cremades... a mans d'altres negres? Quan el règim de l'apartheid ha hagut d'afluixar-se una mica, com s'explica aquesta mena de guerra civil entre la mateixa gent negra?

"Malauradament, cada vegada que hi ha problemes als països africans, els occidentals solen etiquetar-los com a qüestions tribals," diu, no sense raó, Ahmed Kathrada, dirigent històric del Congrés Nacional Africà (CNA). És evident que una tal anàlisi, tant en la seva versió acadèmica de "conflicte inter-ètnic" entre xhoses i zulús, com en el seu variant més vulgar de "matances tribals" (títol d'un editorial de El País), queda molt pobra.

Natal

Revisem, si no, la situació a Natal. En una regió on la gran majoria és de parla zulú, hi ha hagut durant els últims cinc anys uns 4.000 morts i desenes de milers de persones s'han quedat sense casa. Segons una descripció que data del 1988, "la realitat és tètrica i terrible: cada dia hi ha gent qui mor, la xicalla considera la violència normal, les mares busquen els seus fills al dipòsit de cadàvers, la jovent viu com a bèsties en unes sòrdides i abarrotades habitacions dites 'segures', i la violència esdevé endèmica. Ningú no n'està estalvi i la mort plana sobre el cap de la gent com el fum damunt els townships."

Això és el resultat d'uns enfrontaments que tenen, pel cap baix, un fort component polític. La línia divisòria inicial era entre membres d'Inkatha, o gent sota la seva influència, i gent que donaven suport a la política o les estructures del CNA o del sindicat COSATU.

Inkatha és el partit polític que deté el poder a l'administració del bantustan de Kwazulu. Aquesta participació en les estructures de l'apartheid, li ha reportat considerables beneficis materials. Però l'avenç de les organitzacions oposades a aquest sistema feia perillar la seva posició. A més, enfeblia la seva projecció interessada com a representant de tota la gent zulú, condició per accedir a un paper a nivell de tota Sud-àfrica. Les intimidacions, coaccions i assassinats van intentar contrarestar la creixent influència dels seus rivals en els terrenys polític, sindical i veïnal.

En la mesura que els seus rivals ho eren també del règim, aquest va deixar fer, com palesa el fet que el nombre de persones inculpades al llarg d'aquests cinc anys amb prou feines sobrepassa la treintena. Alhora, però, cal reconèixer que amb el nacionalisme zulú, Inkatha ha sabut guanyar-se una real base social que va més enllà del mer clientelisme o caciquisme, o de la petita burgesia negra, els interessos dels quals representa, si bé uns sondejos recents semblen revelar una pèrdua de suport gens menyspreable.

I això és una herència del sistema de l'apartheid, del desenvolupament separat que aquest ha promogut, entre d'altres coses, amb la creació dels bantustans anomenats "pàtries tribals".

Transvaal

I de cop i volta, cap al final de juliol, la violència i el terror es van estendre als importants townships del Transvaal, centre industrial del país i bastió del CNA. Al començament semblava que la base d'operacions dels atacs eren els miserables hostals de treballadors immigrants amb majoria zulú. Aquests, socialment aïllats i sobrevivint en condicions gairebé insoportables, van ésser incitats per líders d'Inkatha, que fèien servir una retòrica anti-xhosa, contra suposats militants de les organitzacions anti-apartheid (molts membres destacats de les quals són, com Mandela, d'origen xhosa). Però al cap de poc va desbordar fins i tot aquest marc prou ample.

"Al vespre del 14 de setembre, al bell mig del centre de Johanesburg, un grup ha metrallat, d'una furgoneta estant, una cua de treballadors negres que esperava per tornar a casa. La vigília, un comboi de rodalies va ser atacat dins d'una estació deixant 26 morts i 100 ferits. A l'endemà, un altre atac ha fet 15 morts. Una parada de taxis ha estat metrallada: 5 morts. Des de l'agost, 764 persones han trobat la mort a la regió."

Alguna gent ha arribat a parlar d'una "tercera força". Sembla poc probable que hi hagi tal cosa en el sentit d'una organització coherent. Tanmateix hi ha forts indicis de la implicació d'elements de la policia, ex-membres de Renamo (la "contra" moçambiquesa) i l'extrema dreta. En mig de tota aquesta confusió, les actuacions dels gàngsters troben també el seu espai eixamplat.

La inhibició de la policia ha estat la regla quan no ha actuat per desbrossar el camí dels qui atacaven. Aquí, com abans a Natal, pratiquen poques detencions. Malgrat la crida feta per Mandela perquè protegissin les comunitats afectades, quan han aparegut per aplicar el seu "puny de ferro" han estat molt sovint objecte d'un rebuig actiu.

Qui se'n benificia?

Al principi es podia pensar que tot això serviria per fer pujar la cotització d'Inkatha i el seu cap, Mangosuthu Buthelezi. Aquest vol ser el "tercer en discòrdia" quan es passi a la segona fase de les negociacions entre el CNA, liderat públicament per Mandela, i el govern, encapçalat per De Klerk. Es podria pensar que el Partit Nacionalista en el poder, que busca aliats "moderats" entre les forces i personalitats negres, i ha anat fins a canviar els seus estatuts per admetre-hi negres, podria igualment treure'n profit.

Ara per ara, però, les coses s'han complicat fins el punt de relativitzar aquests judicis. Tot i ésser cert que l'enfebliment i el desconcert provocats entre les files del CNA i COSATU (la central sindical més important) i més generalment entre la classe obrera, afavoreixen la posició relativa del govern envers elles, dificulten alhora l'autotransformació del sistema mitjançant una transició pacífica que en deixaria intactes els aspectes claus.

L'extrema dreta, que ni tan sols accepta aquest panorama, intenta d'entrebancar-ne les perspectives bo i fent valer les seves posicions dins l'aparell de la policia i de l'exèrcit. Algunes de les seves intervencions han estat simplement maldestres -el "descobriment" d'un complot de cop d'estat del partit comunista- però tot plegat no ha quedat tan esquitxada davant l'opinió pública internacional.

La situació actual reprodueix alguns dels trets de l'estratègia de la contra-insurgència practicada a diversos països d'Amèrica Central. Mentre les forces repressives oficials donen la imatge de restar al marge, d'altres de paramilitars fan la feina bruta. Així, doncs, dóna la impressió d'ésser un afer només de la població civil. Aquesta guerra "de baixa intensitat" té com a objectiu no solament l'eliminació física d'activistes polítics i sindicals, sinó també la desarticulació de la societat civil i la desorganització de la vida normal, la qual cosa fa de molt mal estructurar qualsevol oposició. Es sens dubte el CNA qui més hi ha perdut. A tan poc temps de la sortida de la clandestinitat, encara no havia arribat a consolidar organitzativament la seva influència i prestigi. Però sembla que, tal com va fer a Natal, es va estar d'organitzar l'autodefensa de les comunitats tan brutalment atacades. Aquesta abstenció en la pràctica, l'anunci de l'abandó de la lluita armada, la sol.licitud de l'ajut de la policia i la lentitud de les negociacions han deixar desorientats no pocs dels seus militants, sobre tot entre la joventut.

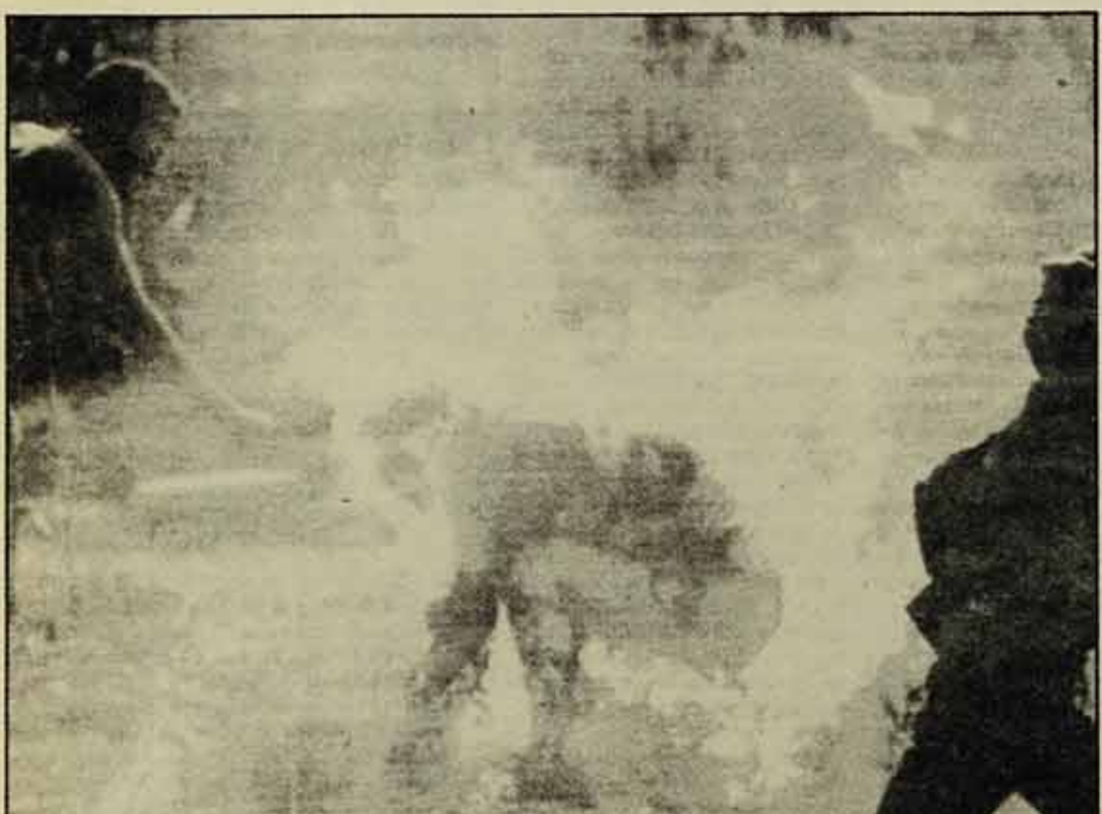
Aquest corrent, però, tampoc no ha romàs totalment passiu. La central sindical COSATU va convocar una important vaga de protesta. Ja feia temps que s'havia hagut d'enfrontar a l'aparença de bàndols d'intimidació durant qualsevol conflicte industrial, i molts membres de les seves direccions locals havien estat assassinats. Ara la vida del sindicat mateix corria perill com no havia passat des de les detencions massives del 85.

Hi ha cap sortida?

"Ens hem de preparar per a la presa del poder. Un acord negociat favorable a les masses... no pot tenir lloc sinó quan l'enemic es veu obligat a admetre que les forces organitzades de la revolució han près definitivament la iniciativa... Hem de vetllar contra tot intent d'empantanegar les forces d'alliberament en intercanvis fantasma ideats per aixecar falses esperances, desviar la pressió internacional i desmobilitzar les masses."

Això es el que dèia respecte les negociacions, fa quasi un any, el Partit Comunista de Sud-àfrica. Pensem que no anava gaire lluny d'osques llavors, i que una actitud semblant encara segueix essent vigent. Cap dels enemics del moviment d'alliberament nacional -De Klerk i el seu govern, l'aparell d'estat, Inkatha, l'extema dreta, l'imperialisme- no es queda quiet. El moviment tampoc no s'ho pot permetre.

Oriol

SEAT

Unes eleccions esperades

Les del 5 d'octubre eren les primeres eleccions realitzades a la SEAT que entraven dins del període de còmput. Eren unes eleccions esperades. Els resultats no han deparat moltes sorpreses, però sí alguna.

Comencem explicant els resultats globals. En conjunt, la UGT avança, la CGT es manté i CCOO continua el seu declivi. Cal mirar el quadre adjunt. Centrant-nos més en els resultats de Zona Franca, on la plantilla té un pes decisiu dins del conjunt de la fàbrica pel seu gran nombre de treballadors, vora 18.000, els resultats mereixen alguns comentaris més. UGT passa de 16 a 25 delegats, CCOO de 15 a 17 i CGT de 17 a 11. La Confederació de Quadres passa de 5 a 2.

La CGT partia d'una situació molt difícil: 17 delegats aconseguits dos anys enrera després d'una revocació històrica de l'anterior Comitè d'Empresa. Efectivament, a la CGT li van "prestar" molts vots "naturals" de CCOO i de la UGT. Aquell vot del 88 expressava molt més un càstig al comportament de CCOO i d'UGT que no pas un suport literal a la CGT.

Aquestes eleccions darreres, en canvi, el vot a la CGT té més el component "normal" d'identificació amb el sindicalisme practicat per la CGT de SEAT. 2800 vots (300 del col.legi tècnic i 2.500 de l'obrer) expressen molt més exactament l'audiència i el seguiment reals a les propostes més combatives de SEAT Zona Franca. La CGT ha obtingut 3 vegades més vots que el nombre de la seva afiliació.

quadre2

Membres del C. d'E. de Zona Franca i percentatge sobre el total

	1980	1982	1984	1986	1988	1990
CCOO	24 (36%)	19 (36%)	25 (47%)	23 (45%)	15 (28%)	17 (31%)
UGT	30 (45%)	24 (45%)	18 (34%)	18 (36%)	16 (30%)	25 (45%)
CGT	-	-	-	5 (10%)	17 (33%)	11 (20%)
CQ	5 (7%)	4 (8%)	3 (6%)	3 (6%)	5 (9%)	2 (4%)

El declivi de CCOO

La UGT consolida la seva posició de "primus inter pares" dels sindicats reformistes de SEAT. Els seus resultats són molt bons. No ha aconseguit, però, l'efecte important, i no només "psicològic", de la majoria absoluta.

CCOO, en canvi, és la gran perdedora. Així ho reconeixen els seus dirigents. Els vots que ha tret a la Zona Franca, 4.300, suposen el mateix número d'afiliats que tenen (igual, per cert, que la UGT que ha tret 6.000 vots i que té aproximadament la mateixa afiliació). La diferència amb la UGT és que mentre aquesta ha recuperat molts vots "prestats" a la CGT al 88, CCOO amb prou feines ha obtingut uns resultats similars als de fa 2 anys, que són els pitjors de la seva història a la SEAT.

A destacar, finalment, l'enfonsament de la Confederació de Quadres que ha tret solament 2 delegats al col.legi tècnic (en tenia 5).

Corresponsal

quadre 1

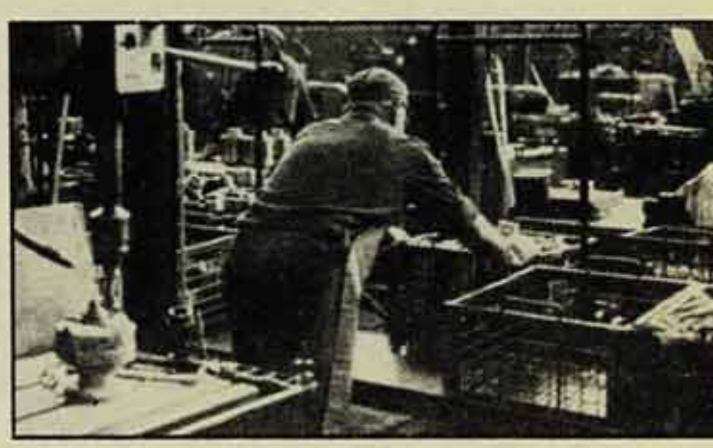
Membres C.d'E. del conjunt de centres industrials de SEAT

	UGT	CCOO	CGT	CQ	LAB	Altres	Total
1986	63	62	5	5	4	6	145
1988	62 (40%)	48 (31%)	22 (14%)	9 (6%)	4 (3%)	9	154
1990	70 (47%)	42 (28%)	20 (14%)	6 (4%)	7 (5%)	3	148

Miniwatt: CC.OO. torna a guanyar

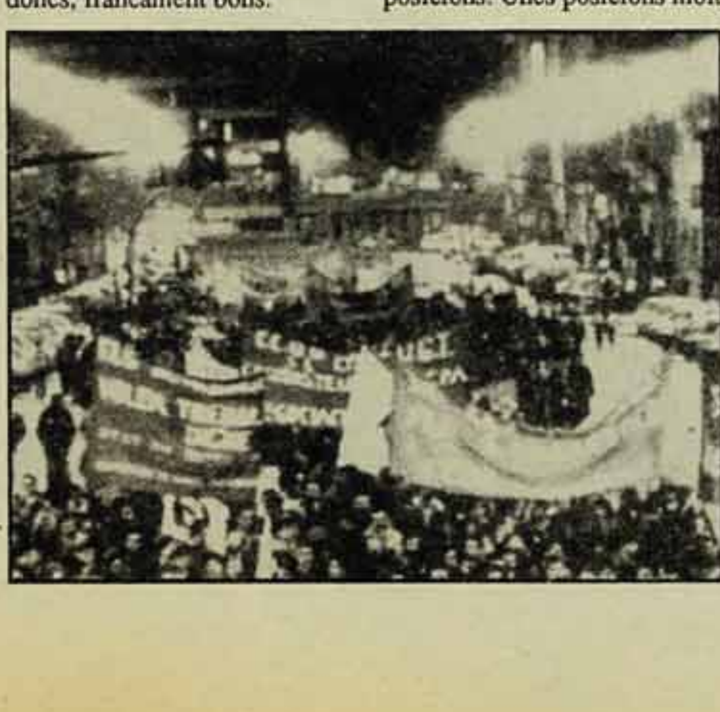
La constància d'un sindicalisme combatiu

Sempre ha guanyat CCOO en totes les eleccions que cada 2 anys sense interrupció s'ha realitzat a Miniwatt. Sempre també ha obtingut la majoria absoluta. La secció sindical de CCOO de Miniwatt és prou coneguda per la gent que llegeix la nostra premsa: és un exemple de sindicalisme combatiu i de participació.

10 delegats, 9 del col.legi obrer i 1 del tècnic, signifiquen una còmoda majoria absoluta en un Comitè d'Empresa de 17 persones. D'un cens de 673 persones, 352 van votar per CCOO. És a dir, el 53% de tota la plantilla. Són uns resultats, doncs, francament bons.

Aquestes eleccions es presentaven particularment mogudes per una raó principal: la Federació del Metall de CCOO de Catalunya havia intentat durant el darrer any i per dos cops obtenir la majoria de la secció sindical per a les seves posicions. Unes posicions molt distants a la pràctica de lluita tradicional de la Miniwatt.

Abans de les eleccions, i amb motiu d'un expedient econòmic presentat per l'empresa, la meitat dels delegats i delegades de CCOO al Comitè d'Empresa van mantenir uns plantejaments molt allunyats de la tradició de la secció sindical i, per entendre'ns, idèntics a la Federació del Metall. En breu, plantejaments reformistes. Això va fer creure a la Federació que podia passar el mateix al conjunt de la secció sindical. Aquesta convicció ha estat el motiu de que durant molts mesos la Federació, amb el seu Secretari General al cap, Simón Rosado, hagi intentat fer tot tipus de maniobres per aconseguir fer una secció sindical submisa als seus plantejaments.

El 13 de setembre va fer-se la preselecció dels candidats en un plenari d'afiliats i afiliades. Va assistir el 83% de l'afiliació (aquesta secció sindical té 320 afiliats, quasi el 50% de tota la plantilla). Els resultats no van oferir dubtes per a ningú, ni per a la plana major de la Federació que hi era present: els candidats de l'esquerra van obtenir uns 150 vots més que els candidats del reformisme.

Els resultats electorals han estat, tot i ser molt bons per a CCOO, inferiors a d'altres anys, on la majoria era molt més contundent.

Malgrat tot, l'equip sorgit d'aquestes eleccions, un equip provat de tradició de lluita, disposa d'un bon capital per tal de seguir fer front a les agressions de la multinacional Phillips. I, també, per intentar seguir la tònica d'aconseguir convenis molt superiors a la mitjana amb un medi: la lluita.

Corresponsal

DETALL DELS RESULTATS

Vots:	col.legi obrer	tècnics	total vots	(i del.)
CCOO	327	25	352	(10)
UGT	155	65	220	(7)

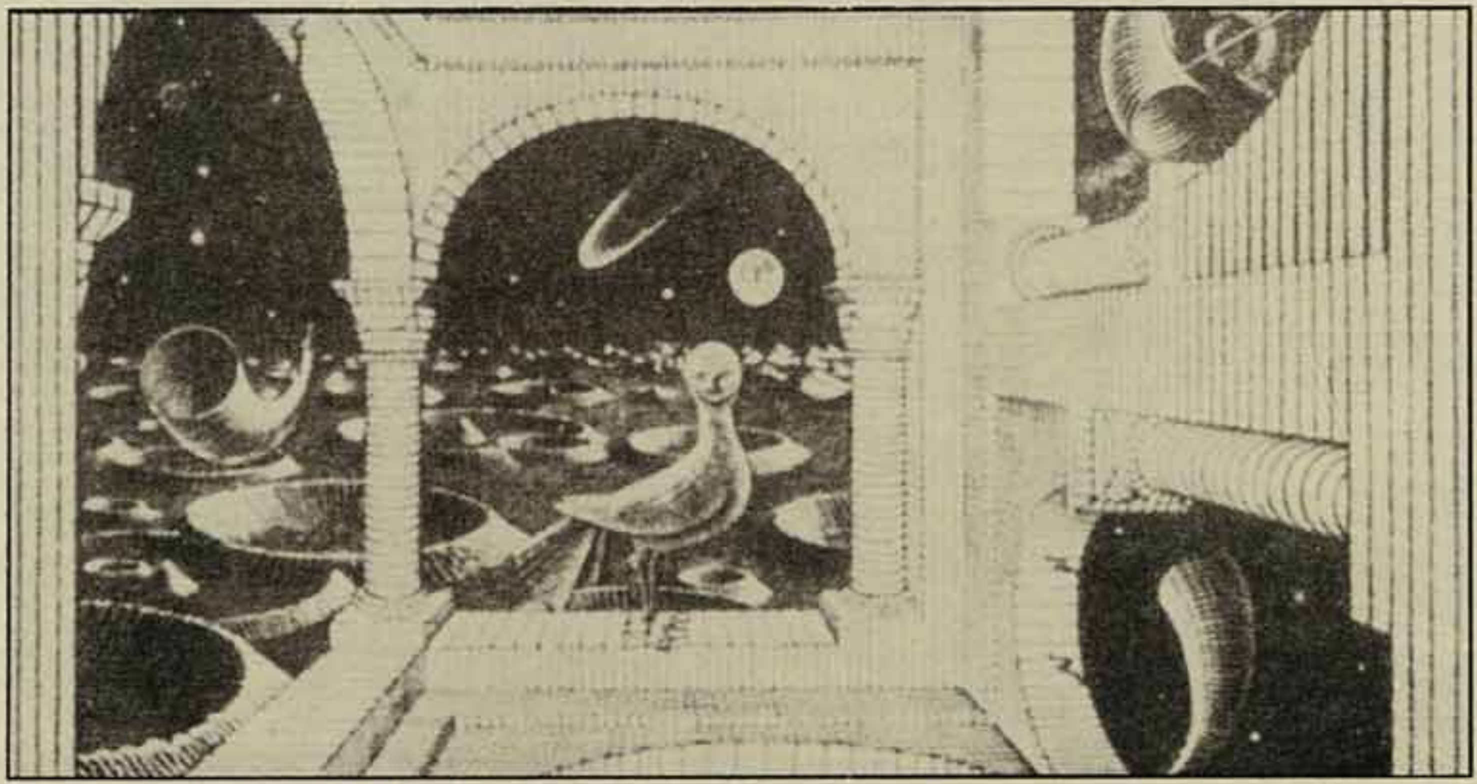
Una anàlisi econòmica de la conjuntura

La crisi del Golf com a pretext

La crisi del Golf posa moltes coses potes amunt. El que afectarà milions de persones és la política d'ajust que prepara el govern del PSOE. A partir d'un informe econòmic preparat per uns responsables sindicals de la LCR, hem extret l'article que segueix.

Abans de la crisi del Golf l'economia espanyola s'havia "refredat": part per la fase del cicle en que ens trobem, part per la política restrictiva que havia imposat el govern. Segons el Banc d'Espanya, l'economia estava creixent, al segon trimestre, a una taxa del 3'4%, xifra molt allunyada del 5% que va registrar-se l'any 89. Efectivament, molts indicadors reflectien que la desacceleració de l'economia era evident: descens de les vendes de béns de consum durader (la venda d'automòbils ha baixat aproximadament el 9% en el que portem d'any), afebliment de la construcció d'habitatges, desacceleració de la inversió dels bens d'equip, etc. I, sobre tot, l'ocupació ha començat a veure's afectada: l'EPA del segon trimestre reflectia que la creació de llocs de treball era més dèbil; i a l'agost, un mes que hauria d'haver minvat, l'atur registrat ha crescut per primer cop des de l'any 1984.

Aquest refredament no havia servit per a corregir els desequilibris fonamentals. La inflació seguia pujant per sobre de les previsions del govern (l'IPC estava pel damunt del 6%, quan l'objectiu era del 5'7%), i, sobre tot, el dèficit de la balança de pagaments havia reduït el seu creixement, però seguia creixent. A més, els beneficis de les empreses començaven a veure's afectats. Totes aquestes dades portaven al Banc d'Espanya a concloure que la desacceleració era molt lenta i insuficient. Calia, per tant, insistir en l'ajust.

El consum s'en ressentirà molt de la crisi del Golf, però també per la política del Govern

Les repercussions de la crisi del Golf

En aquest escenari, ¿quines són les repercussions de la crisi del Golf?

En primer lloc, els efectes sobre el creixement de l'economia no serien molt grans, malgrat que s'afegirien a la desacceleració actual. El Ministeri d'Economia rebaixa el creixement d'enguany del PIB al 3'6% (4'1% era la previsió inicial). Cal dir que el PIB va créixer l'any passat el 5%. O sigui, que la reducció al 3'6% pel 90 vindria motivada per dos factors: el 0'5 per causa dels preus del petroli i l'altra 0'9 per altres causes. Per l'any vinent, les previsions governamentals passen del 3'6% al 2'6%. És probable que aquests càlculs siguin optimistes, doncs no tenen en compte la desacceleració que estava patint l'economia abans de la crisi del Golf i els efectes que tindrà la política d'ajust.

En segon lloc i respecte als preus, les repercussions tampoc han de ser gaire grans. El Ministeri d'Economia preveia un augment de la inflació de l'1% l'any 1990, i de l'1'5% l'any vinent. A més, segons la OCDE, per l'any 1991 la taxa d'inflació seria del 7%, comptant tots els impactes indirectes.

Finalment, pel que fa a la balança de pagaments, les coses canvien. Si estigués equilibrada, l'impacte seria més petit tot i tenint una certa intensitat. El 1989 varen importar-se 50 milions de tones de petroli que significà una factura energètica de 6.000 milions de dòlars, i un cost mitjà de 16'5 dòlars el barril. Per l'any 1990 es preveu que el preu mitjà es situarà entorn dels 20 dòlars el barril, i la factura puja 1.300 milions de dòlars més, o sigui, no una cosa excessiva. Ara bé, per l'any 1991 el problema és molt més greu: si el preu mitjà es situa cap els 30 dòlars, la factura energètica pujaria 4.100 milions de dòlars, essent el seu total d'11.400. Això significa duplicar la factura del petroli entre 1989 i 1991, passant de l'1'6% del PIB al 3'1%. Un percentatge alt, però perfectament suportable si tenim en compte que fins l'any 1985 sempre va ser superior al 5%. Però en termes de balança per compte corrent suposa augmentar el dèficit entre 2.400 milions de dòlars (segons la hipòtesi més favorable) i 5.700 (segons la més desfavorable). És a dir, un fet d'importància que repercutirà en d'altres magnituds econòmiques. Pensem que cada dòlar d'augment del preu del barril, suposa un augment de la factura energètica de 365 milions de dòlars.

Si el govern considerava necessari l'ajust abans de la crisi del Golf, ara encara el considera més urgent. Sobretot, si es té en compte l'elevació dels tipus d'interès que es produirà a tot el món i els problemes que sorgiran per tal de seguir finançant el dèficit per la via d'estimular les entrades de capital estranger, extrem amb el qual no es pot esperar molt optimisme donat el context de crisi econòmica. Així doncs, aquest és el motiu principal de l'ajust que pretén el govern. El motiu no és que "ens hàgim empobrit".

Els elements de l'ajust

Com ja s'ha dit, el veritable "motor" de l'ajust és el dèficit de la balança de pagaments, que ja era molt elevat abans de la crisi del Golf Pèrsic, però que vot veure's molt incrementat a causa d'ella. Per al govern, la correcció d'aquesta situació exigeix, com sempre, una política antiinflacionista que redueixi l'activitat econòmica i que afavoreixi els beneficis "per augmentar la competitivitat".

Els eixos d'aquesta política d'ajust són els següents.

Una política de preus "realista"

La política econòmica "no ha de cometre els errors de la primera crisi energètica", per la qual cosa tots els augments que es produeixin en el preu del petroli s'han de traslladar als preus de la benzina i dels altres derivats. Com tothom sap, això ja s'ha practicat repetidament des de l'inici de la crisi del Golf.

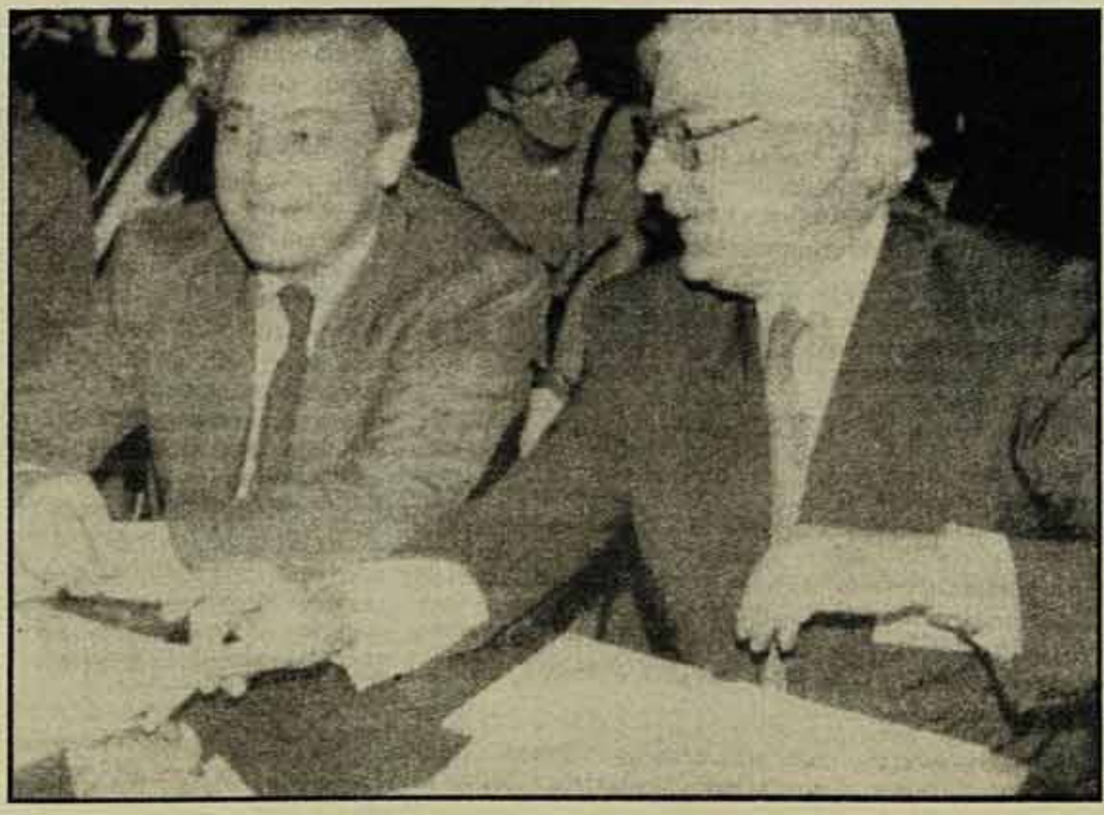
A més, el govern pot aprofitar la conjuntura per tal d'elevar els preus encara més, mitjançant l'augment dels impostos sobre els carburants. Si fos així, podrien obtenir-se uns recursos pressupostaris que compensessin les pèrdues derivades de la menor recaptació de l'IVA (300.000 milions de pessetes), producte de la reducció de l'activitat i de l'enorme frau existent.

El seu objectiu, doncs, és aconseguir la reducció del consum real per la via de traslladar les elevacions que es produeixin en els preus del petroli.

El seu límit és que tampoc pot admetre una inflació que es dispari excessivament.

La moderació salarial

Segons el Ministeri d'Economia, l'IPC arribaria a ser del 7'3% a l'any 91 si no s'adopten mesures d'ajust, i del 5'5% si se n'adopten. En conseqüència, i donat que "ens hem empobrit", aquest és el límit màxim de creixement dels salaris. Però donat que existeixen "esllavissades", els salaris de conveni o els sous dels funcionaris no haurien de superar el 5%. Afegeix aquest ministeri que a l'hora de revisar

Solchaga i Mariano Rubio, aprofitant la crisi del Golf per aplicar una política que ja tenien pensada

els salaris s'ha de descomptar el que pugi l'IPC com a conseqüència de l'impacte dels preus energètics. De moment, ja ha fixat l'increment salarial dels funcionaris amb la pretensió que marqui el camí de la propera negociació col.lectiva. Pels pensionistes, un 6'5% d'increment. Un problema és que, segons els acords de la primera fase de la concertació, els sous dels funcionaris i les pensions han de ser negociats amb els sindicats.

Per un altra costat, el govern pot utilitzar les retencions de l'IRPF per tal de reduir els salaris i per això seria suficient amb no revisar les taules segons la inflació, tal com havia acordat. La batalla no s'esgota amb els pressupostos, segueix amb la propera negociació col.lectiva.

Qualsevol engany serà bo per fer-nos empassar una política econòmica contrària a la classe obrera

Uns pressupostos restrictius

El dèficit públic està situat entorn de l'1'7% del PIB. Res dramàtic si tenim en compte que el dèficit dels EE.UU. és del 3% i el d'Itàlia del 10% dels seus PIBs respectius. El dèficit s'ha reduït bàsicament per la recuperació econòmica (més activitat significa més gran recaptació, més ocupació i més ingressos de la Seguretat Social). A l'inrevés també és cert: una situació econòmica més estancada o amb recessió tendeix a augmentar el dèficit.

El govern ha presentat uns pressupostos amb un 11'8% d'increment dels ingressos i les despeses només el 5'8% (o sigui, que baixaran en termes reals). L'objectiu és situar el dèficit al 0'5% del PIB.

El manteniment de les restriccions monetàries

Solchaga i Mariano Rubio han dit que si els "agents econòmics" no admeten la pèrdua de renda real que suposa el nou preu del petroli, la conseqüència serà la pèrdua d'ocupació i també la recessió. Però què volen dir? Volen dir que estan disposats a mantenir la restricció monetària, és a dir, la despesa global en termes corrents. Per tant, si els preus pugen més que la previsió inicial, la renda real, i amb ella l'ocupació, creixeran menys. Una altra cosa és que ho aconsegueixin perquè no és precisament una meravella la forma en què el govern controla les magnituds monetàries. Però, en tot cas, això significa que la política restrictiva i els alts tipus d'interès continuaran.

La injustificada política dels tipus d'interès en el passat ha provocat entrades innecessàries de capital en els darrers anys (malgrat que hi ha hagut un dèficit per compte corrent, les reserves de divises han augmentat) i una revaluació artificial de la pesseta. A partir d'ara el manteniment d'aquests tipus d'interès tan alts serà una necessitat per tal d'atraure capitals amb els que finançar el dèficit, alhora que existeixen menys marges per a una actuació flexible després de la integració al Sistema Monetari Europeu. Les frivolitats del passat es convertiran en una pesada herència per al futur, amb l'agreujant de que entrem en una etapa de recessió.

L'ambient general serà, per tant, una agudització del que ja existeix ara. Cal assenyalar que, com sempre, en el mes de gener es produirà un enduriment monetari per tal d'indicar als empresaris que si cedeixen a les reivindicacions salarials patiran per la via de menors crèdits.

Mesures d'''ambient''

Ja estan pensant en limitar la velocitat dels automòbils, restringir les calefaccions ara que ja comencen les temperatures baixes... Són mesures que suposen molt poc estalvi energètic, però que creen un cert ambient de crisi, un ambient favorable a les seves pretensions propagandístiques segons las quals "tot té com a causa la crisi energètica". Primer tracten de fer una "persuasió moral" (l'expressió és del senyor ministre d'Indústria), però si no funciona els governants "es veuran obligats a mesures coactives". Relacionat amb això és possible una revisió del Plan Energético Nacional, tot i que l'Agència Internacional de l'Energia, molt més realista que alguns empresaris espanyols, ja ha assenyalat que "cal deslligar la moratòria nuclear de la crisi del Golf". És clar, la moratòria nuclear té unes raons internes, és a dir, d'acceptació social.

Quan col.locarà el govern aquestes mesures? Qui ho sap. Una part del paquet està col.locada-imposada en els Pressupostos Generals de l'Estat. La resta està guardat en cartera per tal d'anar-ho introduint quan la situació ho permeti (essent de primer ordre per això la resistència que posin els sindicats). El que podem assegurar és que ens espera una forta ofensiva ideològica per part del govern i la patronal. És més: jugaran a la recessió per tal de crear les condicions materials per a fer "inevitable" l'ajust. No cal descartar tampoc ajustos en alguns sectors. La patronal i el govern ja n' han assenyalat alguns: automòbil, electrònica, electrodomèstics, construcció i siderúrgia... a més dels que ja coneixíem com el carbó. En definitiva, les perspectives han canviat. I molt.

La situació de la classe obrera

Hem dit en altres ocasions que un canvi de conjuntura de l'economia internacional afectarà molt ràpidament l'economia espanyola, i el descens de l'ocupació, amb un 30% d'ocupació temporal, pot ser també molt ràpid. L'atur ja ha començat a créixer, i el canvi de conjuntura està a les portes. Les perspectives són d'un descens de l'ocupació i un augment de l'atur. A diferència de les crisis energètiques anteriors, es parteix d'un nivell d'atur molt gran. La situació serà desigual: no tots els sectors es veuran afectats amb la mateixa rapidesa i intensitat. Poden produir-se no renovacions de contractes precaris a la construcció i els serveis, però no a la indústria. L'ocupació caurà i l'atur pujarà. Hi ha qui pensa que la xifra de més de 3 milions d'aturats no està llunyana.

El que s'acostuma a qualificar de malestar social, tendirà a augmentar. En altres ocasions hem dit que mentre els contractes es vagin renovant, aquest malestar no s'expressarà. Això ha canviat: molts treballadors estan abocats a l'atur. El malestar social també tendirà a augmentar per altres raons: els retalls a les despeses públiques, les menors concessions a la negociació col.lectiva per part dels empresaris (moltes empreses estan creant "gabinets de crisi" per fer front a la situació que s'acosta), la puja constant del preu de la benzina i les seves repercusions sobre els preus del transport,...

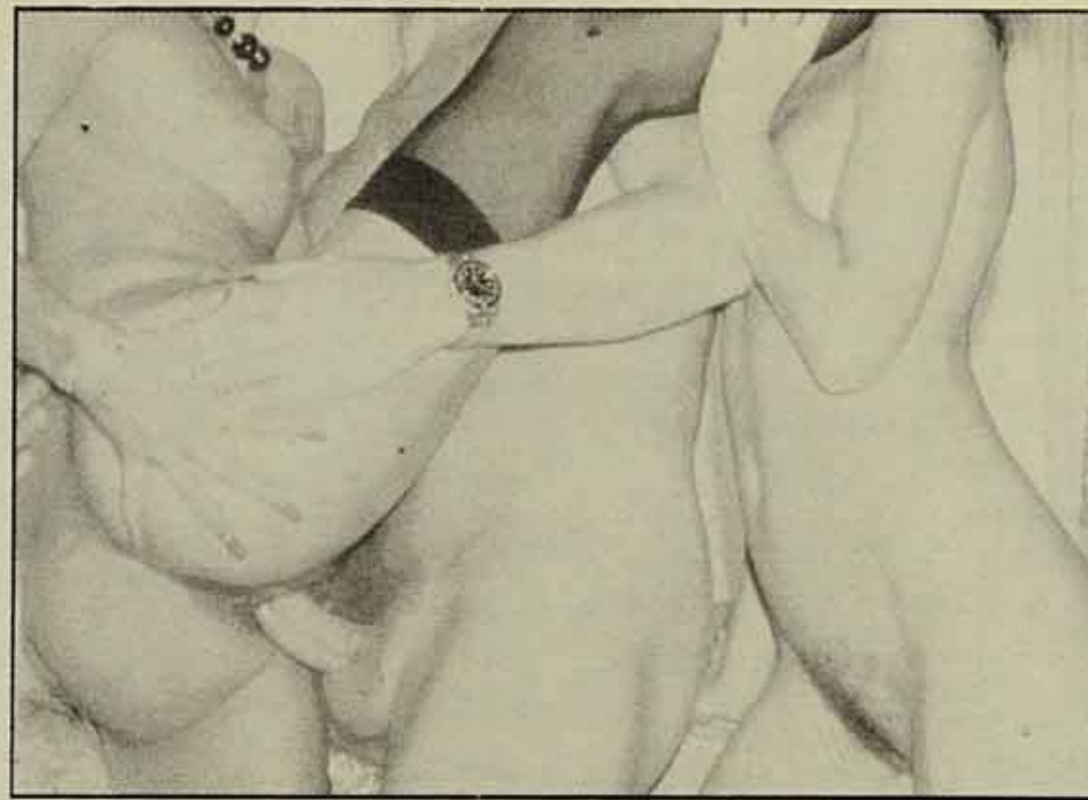
Però, més important encara que aquests elements "objectius", per tal de fer front a la situació de vaques flaques (més que ara) que s'acosta, serà la capacitat de lluita que la classe obrera i les seves organitzacions siguin capaces de desenvolupar.

Un tema per a reflexionar

Pornografia

La reflexió entorn de la pornografia ha estat un dels debats que en els darrers anys ha provocat més polèmica en el si del Moviment Feminista. Una polèmica que encara és viva, i que la reprendrem a les Jornades de Debat Feministes que es celebraran a Barcelona els propers dies 29 i 30 de Novembre i 1 de Desembre. Amb aquest article pretenc despertar l'interès per la reflexió sobre aquest tema, però com podreu comprovar encara queden moltes preguntes i dubtes sense resposa

La paraula pornografia etimològicament vol dir "discurs de la prostituta", però actualment el concepte social de pornografia és ben diferent. Fins i tot podem afirmar que el contingut de les imatges i paraules adjectivades com a pornogràfiques ha patit una evolució i canvi evident; aquesta evolució ha esta més ràpida en els darrers anys.

Totes i tots ens recordem de la revolta, "escàndols" i viatges que a la dècada dels 70 varen crear algunes pel.lícules pornogràfiques. Algunes d'aquelles mateixes pel.lícules actualment les podem veure a la T.V., i a la major part de la societat no ens escadalitza.

Aquest canvi d'actitud social enfront d'algunes de les manifestacions pornogràfiques està relacionat amb l'avenç que hem aconseguit en el terreny de la normalització del sexe i de la sexualitat, encara que ens queda molt camí per recórrer. En aquest terreny les campanyes i lluites del Moviment Feminista han jugat un paper fonamental.

Els elements comuns de la reflexió

En la reflexió entorn a la pornografia hi ha un element que coincidim totes les opinions, i és en quan a la caracterització del tipus de sexualitat que s'expresa a la producció ponogràfica. Podem afirmar que és patriarcal i que es reprodueixen els valors socials de poder dels homes, quant a gènere, i quant a sexe.

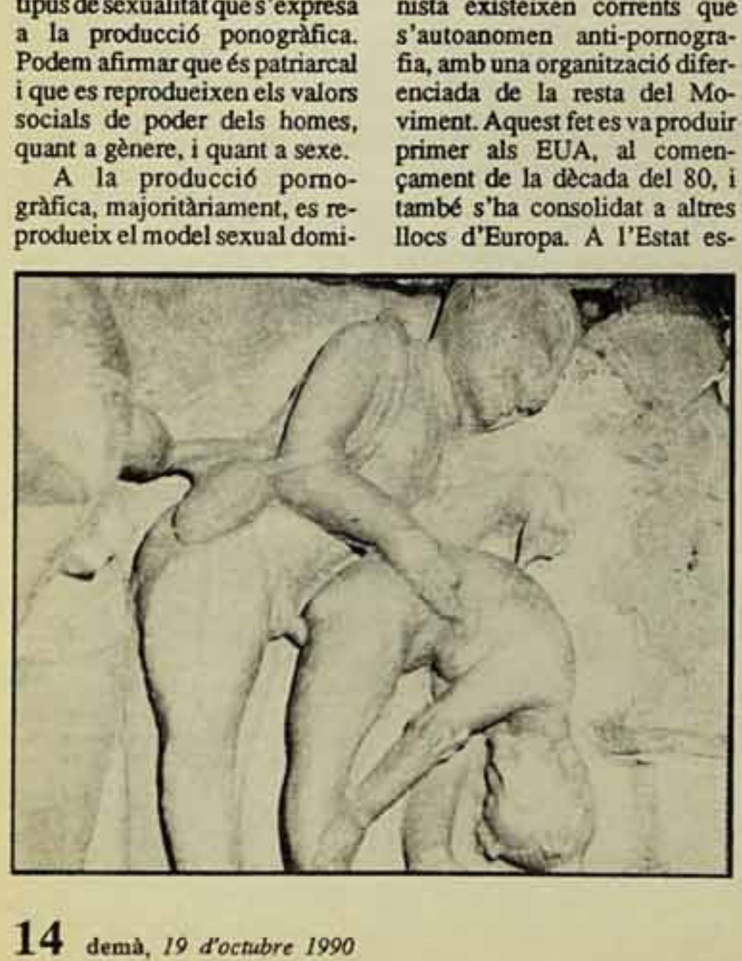
A la producció pornogràfica, majoritàriament, es reprodueix el model sexual dominant. Ens mostren unes relacions sexuals on la iniciativa es portada principalment pels homes, basada prioritariament en les relacions coitals, convertint el penis en l'element primordial de la relació; en nombroses ocasions la violència exercida contra les dones juga un paper important... i un llarg etc. que es distancia molt i no te cap element en comú amb el discurs del Moviement Feminista. Però també cal matisar que s'han introduït alguns canvis, encara que globalment resultin secundaris, com són la pràctica de relacions fora de la norma heterosexual i el fet de que les dones busquin i aconsegueixin obtindre plaer.

Un altre element clar és que la pornografia és una activitat mercantil que genera gran quantitats de beneficis, cosa que ens fa concloure que són moltes les persones que la utilitzen.

I les diferències...

Les diferències més importants estan situades en el debat de les repercussions socials del consum de pornografia, així com la postura que ha d'adoptar el Moviment Feminista , és a dir, si la denúncia de la indústria pornogràfica és un eix important del nostre treball i si cal la censura per part de l'Estat.

Al si del Moviment Feminista existeixen corrents que s'autoanomen anti-pornografia, amb una organització diferenciada de la resta del Moviment. Aquest fet es va produir primer als EUA, al començament de la dècada del 80, i també s'ha consolidat a altres llocs d'Europa. A l'Estat espanyol només ha aparegut a Madrid on s'ha creat un grup de dones a l'entorn de la lluita contra la pornografia.

Les corrents anomenades anti-pornografia es situen en la crítica i la necessitat de repressió de la pornografia per considerar que potencia el comportament del model patriarcal de la sexualitat, i li donen tanta importància a aquest debat pel fet de que analitzen la sexualitat de la dona com el factor principal que configura la discriminació de sexe i gènere.

Altres corrents del Moviment Feminista considerem la sexualitat com un factor que configura la discriminació de les dones, però no creiem que sigui l'únic, ni el més important. Pensem que el desig i el comportament sexual és una construcció cultural que es configura a través de tota la nostra vida d'acord amb les experiències sexuals, afectives, fantasies... i no només de les imatges.

L'altre element diferent en la reflexió és l'anàlisi de que creiem que és negatiu atorgar a l'Estat la capacitat de control sobre les nostres vides i les nostres fonts d'excitació, per la qual cosa estem en contra de qualsevol tipus de llei, o qualsevol mesura, que doni poder a l'Estat per controlarnos.

Aquest és un debat que, com es pot observar, està ampliament relacionat amb el paper del sexe i de la sexualitat de la dona en una societat d'estructuració patriarcal.

Les nostres raons

A l'hora d'analitzar la pornografia, un primer element que hem de tenir en compte és si aquesta és l'única estructura que configura el caràcter social de la sexualitat, o bé si a la societat patriarcal hi ha d'altres extructures que influeixen, com són l'escola, l'església, els mitjans de comunicació... Si creiem que aquesta darrera afirmacio és la correcta, Per què en relació a la pornografia tenim una postura diferent que amb la resta d'institucions o estructures? Serveixi com a exemple la postura que tenim front al model d'ensenyament sexista. És una postura d'enfrontament, però en cap moment arribem a la conclusió de destrucció de l'escola. Així que cal que ens preguntem si no serà que parlar de sexe ens fa por. Estic convençuda que quelcom d'això hi ha, i aquesta realitat és el primer que hem de canviar, i reconeixer que és fruit de l'educació moral que ens han inculcat.

Els primers debats del Moviment Feminista al voltant de la sexualitat centraven els elements fonamentals en el dret al propi cos, el reconeixement de les dones com a éssers sexuals i les relacions sexuals com a font de plaer per les dones. Ara podem afirmar que aquests "principis" ja estan assumits per moltes dones i socialment, malgrat que encara és vigent el model sexual dominant basat en l'exaltació del plaer masculí. Però partint d'aquesta realitat encara ens queden molts interrogants i dubtes. En aquest punt és on s'inclou el paper que pot jugar la pornografia com a potenciadora de l'excitació sexual, reconeixedora de la diversitat sexual, i desculpabilitzadora de les fantasies sexuals.

El model sexual dominant és vàlid per la majoria d'homes. Les dones no tenim un model sexual estructurat, cosa que té l'avantatge de la necessitat de descobrir, provar..., i el dessaventatge de que el nostre paper en el model dominant és el de submissió i inferioritat.

En aquest intent de descobrir i provar és important no caure en tres errors: el primer, d'intentar crear un model vàlid de comportament; el segon, infravalorar el caràcter social del comportament sexual: i el tercer, no culpabilitzar les dones de les seves pròpies experiències i decisions que les ajudin en el terreny de la configuració de la seva sexualitat. Acceptar la diversitat del comportament sexual és imprescindible per a caminar en aquest camí de l'evolució del discurs feminista de la sexualitat.

La pornografia és negativa?

D'aquesta manera, concloent que la pornografia és negativa, l'únic que aconseguim és tornar a crear un model, negar la diversitat i negar les propies experiències de les dones.

Però també és ben cert que, contràriament a aquest paper d'excitació, existeix la reproducció del model sexual dominant i la violència cap a les dones. Per una altra banda no hi ha producció pornogràfica diferent, ni és un tema que ens preocupi prou com per a pensar que en un futur més o menys proper hi pugui haver una producció pornogràfica diferent que pugui competir amb l'actual. És així que milers i milers de persones, ja siguin dones o homes, que mantenen tot tipus de relacions sexuals, són consumidors d'aquests productes.La funció que pot tenir sobre elles és encara una incògnita, és un tema que encara no coneixem prou.

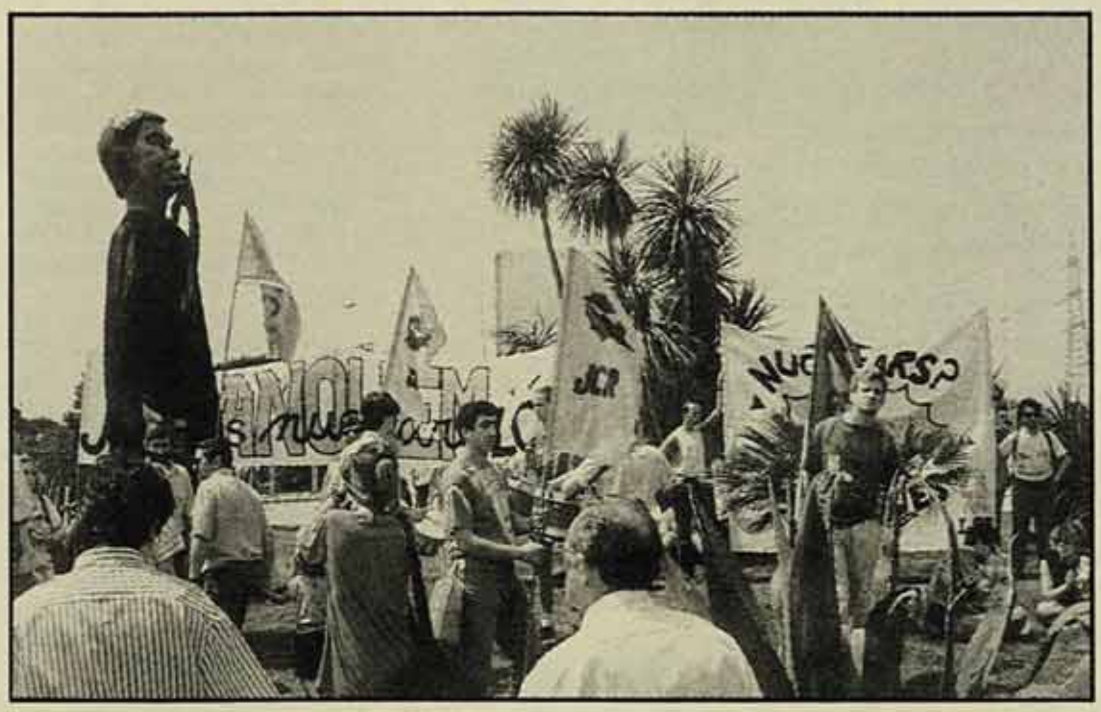
Les dones feministes que han treballat més sobre el tema insisteixen en la necessitat de diferenciar el món de les fantasies sexuals i el món de la realitat sexual. I aquest és un element que ens ajuda a entendre el paper de la pornografia. En el món de les fantasies hi ha imatges que ens poden excitar, mentre que en el món de la realitat no les desitgem, ni per nosaltres, ni per cap altra persona, ja sigui dona o home, i en tot cas, si les traslladem al món de la realitat és perque hem arribar a configurar un desig i comportament sexual d'acord amb aquella fantasia. Però com assenyalava al començament la sexualitat no es configura únicament, ni principalment, a través de la percepció de la pornografia.

Com a darrer punt cal assenyalar que el control per part de l'Estat, mitjançant lleis o altres mesures, de la pornografia no és la millor manera de canviar el model sexùal dominant, ni les seves expressions. Primer perquè la pornografia passaria al món de la clandestinitat, cosa que voldria dir perdre la poca possibilitat de participació social que tenim en el tema i culpabilitzar les persones que l'utilitzen. Però el que és més important és que no oferim a l'Estat la possibilitat de controlar la nostra sexualitat, ni aquest procés nou d'avançar en el camí de la construcció d'una nova sexualitat.

Neus Moreno

La iniciativa legislativa antinuclear:

Viure sense nuclears

El 19 d'octubre fa un any de l'accident de Vandellós 1. I és aquesta data precisament l'escollida pel moviment antinuclear per començar la campanya "viure sense nuclears". Una campanya que, sustentant-se en un amplia xarxa de persones fedatàries, pretén estendre la consciència antinuclear amb la recollida de 500.000 signatures en l'àmbit de l 'estat espanyol.

El 19 d'octubre fa un any de l'accident de Vandellós 1. I és aquesta data precisament l'escollida pel moviment antinuclear per començar la campanya "viure sense nuclears". Una campanya que, sustentant-se en un amplia xarxa de persones fedatàries, pretén estendre la consciència antinuclear amb la recollida de 500.000 signatures en l'àmbit de l'estat espanyol.

L'esclat de la crisi del Golf, la tercera crisi del petroli en vint anys, repercuteix també en la lluita antinuclear. Les elèctriques s'han apressat a proposar un altre vegada la posada en marxa de Valdecaballeros, en aquesta ocasió argumentant estalvi de petroli. Alternativa falsa com es demostra a l'informe publicat per AEDENAT/ Madrid (1).

El govern, per la seva banda, ha endarrerit la presentació i el debat del nou PEN fins a un moment conjuntural millor pels seus projectes i a deixat dit que mantindrà les mateixes directrius del PEN-83, és a dir: estalvi energètic, energies renovables, moratòria i gas natural. Però les aparences no poden deixar-nos oblidar que també preveuen la importació d'electricitat d'origen nuclear francesa i que l'apartat d'energies renovables només afecta aproximadament al 3% de la producció.

D'altra banda, darrera la moratòria -que pretenen els hi serveixi per passar per antinuclears sensats- s'amaga la ferma voluntat de no tancar cap central nuclear més que fins que sigui inevitable, bé per accident (com Vandellós 1), bé per mort natural (la primera, Zorita, al 2008).

PP.CC.: particularment afectats

Als Països Catalans els perillosos efectes de la nuclearització se senten cada cop més. Comptem amb un parc de quatre centrals en marxa (Ascó 1 i 2, Cofrents, Vandellós 2) amb un ampli ventall d'incidents i contaminació ambiental i un altre de tancada (Vandellós 1) que portarà cua per molt de temps.

Perquè Vandellós 1 pot convertir-se en el magatzem de moltes porqueries radioactives de mitja i baixa intensitat (com ara els parallamps); el cost estimat del seu desmantellament és de 80.000 milions de pessetes (20.000 milions més que els que anunciaven a l'hora de decidir el seu tancament pel juny d'aquest any); unes 400 tones de combustible irradiat viatjaran a França en els propers cinc anys i d'aquest combustible se n'extreu novament urani i plutoni, la bomba. Des de la Generalitat catalana, en boca d'en Macià Alavedra, s'exigeix la ràpida connexió a la xarxa europea de gasificació per afavorir també la conversió de Vandellós 1 en una central de gas. D'altra banda, el govern de CiU s'en desentén tant de les competències transferides (radioprotecció) en matèria d'energia nuclear com de les seves repercusions. Pel contrari, és un ferm defensor del model centralista i de desenvolupament dirigit pel govern del PSOE de Madrid.

Comença la campanya "viure sense nuclears"

En aquesta mateixa plana podreu llegir el text de la proposta de llei antinuclear que constarà en els fulls de recollida de signatures de la campanya. Exigeix la renúncia a la generació nuclear d'electricitat i l'elaboració en un termini de sis mesos d'un pla de tancament i desmantellament de les centrals nuclears.

La recollida de signatures per medi de fedatàries i fedataris permetrà també explicar àmpliament quines són les alternatives del moviment per tancar les nuclears. Perquè abandonar l'energia nuclear és, a més de possible, necessari per canviar l'actual model de desenvolupament i producció que ens condueix a l'exhauriment de tots els recursos desenfrenadament.

No hi haurà un únic pla alternatiu, però diverses organitzacions ecologistes i antinuclears estan elaborant estudis i concretant un seguit de criteris generals: models energètics autònoms, descentralitzats, on cada poble i nació gaudeixi de sobirania i poder de decisió sobre els seus recursos; que prescindeixin ràpidament de l'energia nuclear; que eliminin progressivament la producció d'energia generada pels combustibles fòssils (carbó, petroli, gas,...); que es fonamentin en l'estalvi energètic (racionalitzant el transport, per exemple), en la potenciació de les energies renovables i que promogui un model de producció i desenvolupament radicalment diferent, posant en qüestió també la cursa consumista actual (2).

Des del passat 28 de setembre la Iniciativa Legislativa antinuclear ja porta el seu curs a les institucions: en poques setmanes es podran recollir signatures vàlides. Però durant aquests mesos el moviment no ha parat quiet. Estem en la primera fase de la campanya, la de recollida de fedataris/es. L'extensió de la campanya a tots els àmbits de la societat, que hi hagi centenars de persones recollint signatures i participant de les accions promogudes per la campanya "viure sense nuclears" és essencial pel seu èxit. I el treball s'està començant a diverses localitats i sectors, amb la constitució de comissions promotores que apleguen les persones decidides a treballar per l'extensió i increment del moviment antinuclear. Així doncs, si és que no us heu fet encara fedatari/a, teniu l'oportunitat de fer-ho a l'assemblea de fedatàries i fedataris el proper dia 19 d'Octubre, als baixos de Via Laietana, 16, a les 19.30 hores. I no oblideu que a la sortida farem un cercavila i un cremat a la Plaça de Sant Jaume de Barcelona. Amb aquests actes i els que es realitzaran a d'altres localitats s'inicia una campanya de sis mesos els objectius de la qual són recollir signatures, moltes, i estendre i afermar el moviment antinuclear.

David Iturrizaga

Notes:

(1) Un resum d'aquest informe va aparèixer a COMBATE n. 499 amb el títol "Petróleo o energía nuclear: una falsa alternativa".

(2) Respecte a les alternatives energètiques que propugna el moviment podeu llegir:
- "Crisis de la energía nuclear y alternativas energéticas" d'Enric Prat, en INPRECOR nr. 79 de Oct'90.
- "Planes energéticos alternativos" de AEDENAT/Madrid aparegut a EN PIE DE PAZ nr. 18 de l'estiu del '90.

EXPOSICIO DE MOTIUS

L'energia nuclear està en crisi a tot el món. Les dramàtiques conseqüències dels accidents de Harrisburg i Txernòbil, els riscos per a la salut de les persones, el problema irresolt dels residus, la manca de rendibilitat d'aquestes instal·lacions i una opinió pública cada dia més contrària al seu us, són factors d'aquesta crisi. Un bon nombre de països desenvolupats ha renunciat a la producció nuclear d'electricitat sense que el seu nivell de benestar hagi minvat. És el cas de sis dels dotze països de la Comunitat Econòmica Europea. Entre aquests països hi ha Dinamarca que, a més de posseir la renda per càpita més alta de la CEE, produeix l'energia més barata i Itàlia que, tot i consumir l'5 vegades l'electricitat de l'Estat espanyol, va tancar les seves centrals nuclears l'any 1987 després d'un referèndum. No són casos únics: Austria, Austràlia i Nova Zelanda tampoc produeixen electricitat d'origen nuclear. Avui pot dir-se sense exageració que l'energia nuclear ha esdevingut un malson fins i tot per a aquells que la van imposar.

El tancament de les centrals nuclears és una necessitat urgent. El risc de nous accidents es multiplica dia a dia, com demostra l'exemple de Vandellós-I. La quantitat de residus augmenta do i complicant-ne la solució, incrementant-ne el cost i acreixent la hipoteca sobre el futur; en relació amb aquest tema, és imperatiu el desmantellament del cementiri nuclear de El Cabril i que se supediti la creació de nous cementiris nuclears al tancament de les centrals. La crisi ambiental del nostre temps exigeix un canvi immediat en el model energètic basat en la participació ciutadana a cada nacionalitat i regió, que obri les portes a una nova forma de desenvolupament ecològicament fonamentada.

En virtut d'això,

ARTICLE PRIMER

Es renuncia a la producció i importació d'electricitat d'origen nuclear en tot el territori de l'Estat espanyol. En conseqüència,

1.- No s'iniciarà la construcció de cap nova central nuclear.

2.- Es renunciarà a obtenir electricitat d'origen nuclear en aquelles plantes inicialment concebudes com a centrals nuclears que compten amb autorització de construcció (Lemoiz I i II, Valdecaballeros I i II i Trillo II) sotmeses actualment a moratòria.

ARTICLE SEGON

Queda prohibida la importació, exportació i trànsit de substàncies i equips de generació d'electricitat d'origen nuclear, tant si han estat produïdes en aquest com en tercers estats.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL PRIMERA

El govern presentarà al Parlament, en el termini màxim i improrrogable de sis mesos, un pla de tancament i desmantellament urgent de totes les centrals nuclears, començant per les de primera generació - Zorita i Garoña - per continuar per les restants.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL SEGONA

S'autoritza al Govern per tal que al termini màxim i improrrogable de sis mesos dicti les normes necessàries per al desenvolupament d'allò que disposa la llei present i per a la punició dels seus infractors.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL TERCERA

Per a portar a terme el pla de tancament i desmantellament es crearà una comissió de seguiment de la qual formaran part entitats ecologistes i associacions ciutadanes.

DISPOSICIÓ DEROGATORIA

Queden derogades totes aquelles disposicions d'igual o inferior rang que s'oposin a allò que disposa la present llei.

Sobre l'ecosocialisme

Ecologia o Barbàrie

La qüestió ecològica resumeix avui molts dels problemes pendents. La reflexió, en aquest tema també, resulta necessària per intervenir. Amb aquesta voluntat publiquem avui aquest text d'en Andreu Tobarra, Professor del Departament d'Economia Aplicada de la Universitat de València, que constitueix el pròleg a un llibre de propera aparició.

I

Al llarg del segle XX, la capacitat destructiva i alienant de les forces productives del mode de producció imperant al món, supera cada vegada més els seus efectes emancipadors.

D'aquest potencial destructiu existeixen ja més que efectes palpables: L'efecte hivernacle, que incrementa sense remei la temperatura del planeta; en l'últim segle la Terra s'ha escalfat 0,5 graus, mentre que en 125.000 anys no va augmentar més de 3 graus centígrads (informe presentat per Greenpeace sobre l'efecte hivernacle, agost del 1990). El 1989 es va arribar segurament a la temperatura més alta dels darrers 130 anys.

La pluja àcida, expressió de les alteracions produïdes en l'aigua i la neu, fonamentalment pels productes de combustió, que destrueix i anihila boscos i muntanyes.

La capa d'ozó que ens protegeix de la radiació ultraviolada està minvant. Com a conseqüència immediata del forat a l'ozó, la cadena d'alimentació antàrtida està en perill, ja que l'increment de les radiacions ultraviolades rebudes, està reduint a la meitat el creixement del microplacton vegetal.

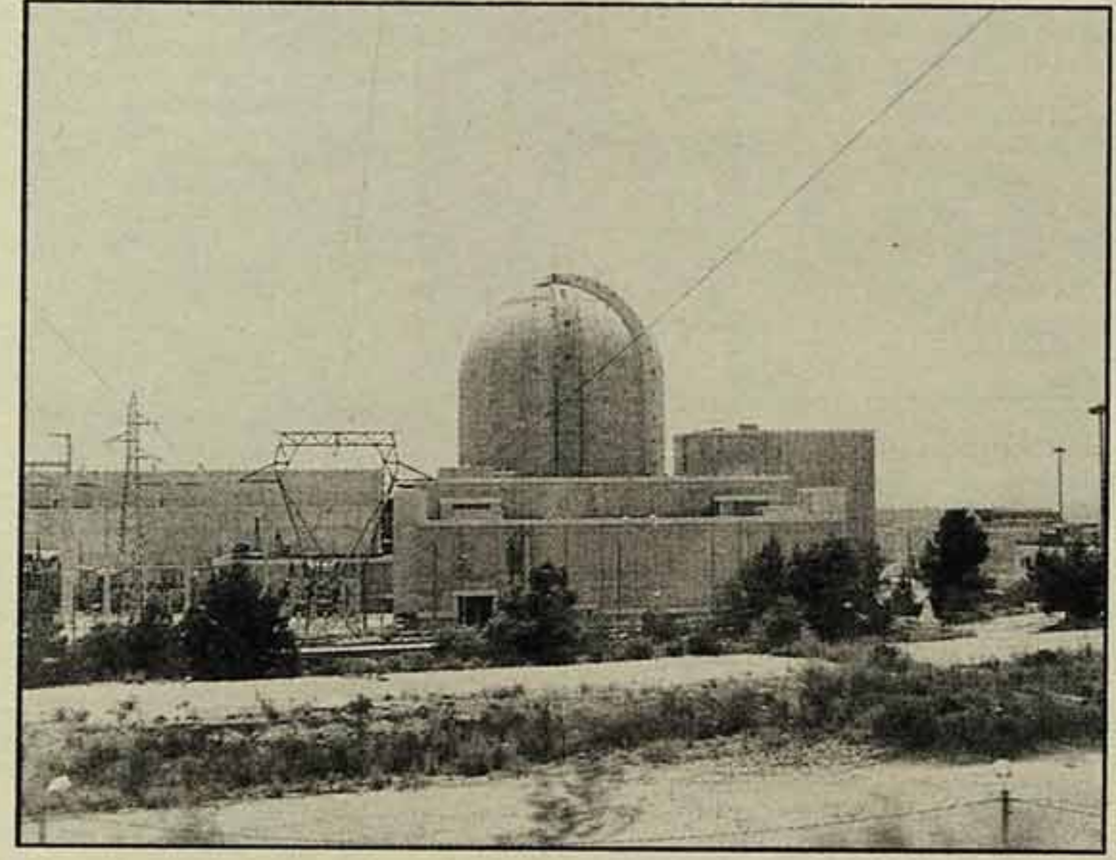
Els mars es moren; anyalment s'aboquen en ells set milions de tones d'escombreries, entre altres agressions que pateixen els nostres mars.

Altres expressions directes de la contaminació serien els 200.000 kgs. de productes verinosos que cada minut es fabriquen al món. Segons el Earthworks Group (Grup de Treball per la Terra), la flora i la fauna de l'any 2000 tindran un 20 % menys d'espècies. S'estan perdent 3 espècies per dia. Cada minut es destrueixen 20 hectàrees de bosc tropical, 11 milions d'hectàrees per any. A nivell mundial son milers les espècies animals amenaçades d'extinció (balena blava, tigre siberià, goril.la de muntanya, rinoceront, ós, morsa, elefant,...).

I així podríem seguir amb una llarguíssima llista d'agressions, destruccions i catàstrofes, que tenen poc a veure amb el progrés i les possibilitats de desenvolupament tecnològic que ens proporciona un avanç de les anomenades "ciències naturals", donat que la decisió (o decisions) de posar en funcionament una d'aquestes perspectives que ens ofereix la ciència en lloc d'una altra, depèn de les decisions polítiques i de les condicions socioeconòmiques predominants en el marc social en el que es produeixen.

És a dir, no creiem que es pugui parlar d'un progrés tècnic neutral, l'opció o opcions de progrés i desenvolupament per les que s'opta, depenen de quines classes i capes socials tinguin la capacitat de decisió i aplicació sobre elles.

Amb altres sectors socials decidint, les tècniques que podrien servir per alliberar l'espècie humana dels treballs penosos i alienants (per exemple, la mecanització computeritzada dels processos productius) no serien utilitzades per incrementar l'atur i el treball eventual.

"Els efectes pol.lucionants dels més de 300 milions de vehicles que circulen pel món no són el resultat automàtic ni del desenvolupament ni de la física o de la química, ni del descobriment fortuït dels jaciments petrolífers aparentment abundosos a partir de la segona meitat del segle XIX. Son el resultat del pes preponderant dels trusts del petroli en el sí del capital financer, sobre tot nordamericà i britànic; de la prioritat concedida per tant a la investigació i el desenvolupament tecnològic i productiu del motor d'explosió, davant d'altres possibilitats de l'època - motor de vapor, motor elèctric, etc.-, del tipus d'infrastructura urbana construïda en i al voltant de les grans metròpolis en fusió d'aquesta prioritat, dels obstacles que s'han aixecat en el camí del desenvolupament dels mitjans de transport col.lectiu, de la lògica del sistema capitalista que prioritza la producció de mercaderies abans que el desenvolupament de serveis socials, etc., etc. Tot això era evitable, en un context social diferent, amb d'altres forces socials predominants" (Ernest Mandel: "Socialisme o Barbàrie"; ponència en les IV Jornades d'Ecologia del Centre d'Estudis Ecològics. Madrid, novembre del 1987)

El marc capitalista de les decisions econòmiques no únicament no utilitza tecnologies "alliberadores", sinó que utilitza i generalitza tecnologies productives d'efectes nocius per l'ecosistema.

L'extermini dels recursos naturals per espoli i contaminació no son una conseqüència de "la tècnica"; són el resultat del mode de producció predominant, que no ha tingut en compte els fenòmens socials externs als càlculs de rendabilitat empresarial.

"Podem cercar l'origen de la crisi del medi ambient a traves de la següent seqüència. La degradació del medi ambient es deriva en gran part de la introducció de noves tecnologies de producció industrial i agrícola. Aquestes tecnologies son ecològicament defectuoses perquè estan encaminades a resoldre problemes singulars i separats i no tenen present els inevitables efectes marginals deguts a que, en la naturalesa, cap part resta aïllada de tot el teixit ecològic" (Barry Commoner: "El Círculo se cierra", 1978 Editorial Plaza Janès).

El capitalisme tardà representa una segona fase, caracteritzada pel caràcter destructiu de les seves forces productives, en front d'una primera fase del mode de producció capitalista en la que combinava destrucció del medi natural amb elements creadors de riquesa i emancipació, essent aquests darrers majors que el seu pes anihilador.

Les dècades transcorregudes des de la II Guerra Mundial són les del màxim exponent del model de creixement productivista, que no compartim en absolut i sobre el que diferents autors com H.E.Daly han demostrat de forma senzilla però contundent la impossibilitat de la seva perllongació i de la seva generalització en i a totes les economies del món ("On sustainable developement and nacional accounts". Collard, Pearce and Ulph ed.: "Economics growth and sustainable environaments", London McMillan).

Treballs més recents com els d'en Peter Drew, ens permeten refermar clarament la tesi anterior: "Això ens permet de sintetitzar la situació de la economia capitalista mundial des dels inicis dels 80 quant a la seva influència en els nivells de vida de la població dels països capitalistes. El més important és l'enorme creixement (el doble) de la proporció dels que, o estan perdent més respecte dels nivells de vida dels països imperialistes, o estan patint caigudes absolutes del seu nivell de vida. Sumant aquestes dues categories, aquesta proporció va créixer del 47 % de la població del món capitalista en el 1967-70 a un 71 % en el 1980-87. La caiguda més forta es va donar en els països que s'estaven acostant als països imperialistes en els seus nivells de vida.

No obstant, les estadístiques més devastadores apareixen quan parlem dels països que pateixen caigudes absolutes del seu nivell de vida: la població afectada per això va pasar de ser un 3 % de la població dels paisos capitalistes en els 1960-70 a ser un 24 % en els 1980-87, és a dir, de 164 a 774 milions de per-

sones. Entre elles hi ha els països més pobres del món". (Peter Draw: "La Etapa Actual del Desarrollo Capitalista Mundial". Inprecor, maig del 1990, nº 76, pàg. 27).

El ritme del desenvolupament del model capitalista ha deixat d'avançar, sotmetent a l'empobriment tant relatiu com absolut l'Amèrica Llatina, el continent africà i l'Orient mitjà.

II

També creiem que hi han algunes idees incorrectes en certes posicions crítiques i alternatives que s'han formulat contra el model de creixement i de desenvolupament vigent:

1ª) Defensar la idea de que és en el creixement econòmic on rau l'origen dels nostres problemes; pense que això és incorrecte (hauríem de referir-nos al model concret de creixement econòmic, no al creixement en general).

Hi ha creixement en llocs equivocats (per exemple: automòbils enfront del transport públic); hi ha una distribució injusta de la riquesa social, però també existeixen aspectes del progrés modern que són positius per la humanitat (que cada volta són més inferiors als aspectes negatius).

2ª) De la condemna del potencial dolent de les forces productives del capitalisme no podem arribar a la conclusió de que cal retornar a les formes econòmiques més primitives. Aquesta opció resulta devastadora (a més no es repartirà la reducció sinó proporcionalment al "poder social")

A més, confrontar-nos a les alternatives de que l'única cosa que resta per fer és o be reduir la marxa o, simplement, continuar pel perillós camí actual, ens porta a un carreró sense sortida, ja que la primera possibilitat podria, en el millor dels cassos, endarrerir la barbàrie ecològica que la segona ha posat a l'ordre del dia.

Existeix una tercera possibilitat, la d'avançar vers una societat que incrementi les forces productives (per 2/3 de la humanitat resulta un problema de supervivència fer avançar el seu desenvolupament, no poder anar enrera), d'una manera socialment racional, cap a vies que assegurin la protecció i la reproducció de l'equilibri ecològic i la salut humana.

III

No és estrany que determinats informes i editorialistes exposin temes vinculats al creixement de la població i al deteriorament del medi ambient, oferint la formulació següent: el progressiu deteriorament de medi ambient és produït pel creixement de la població.

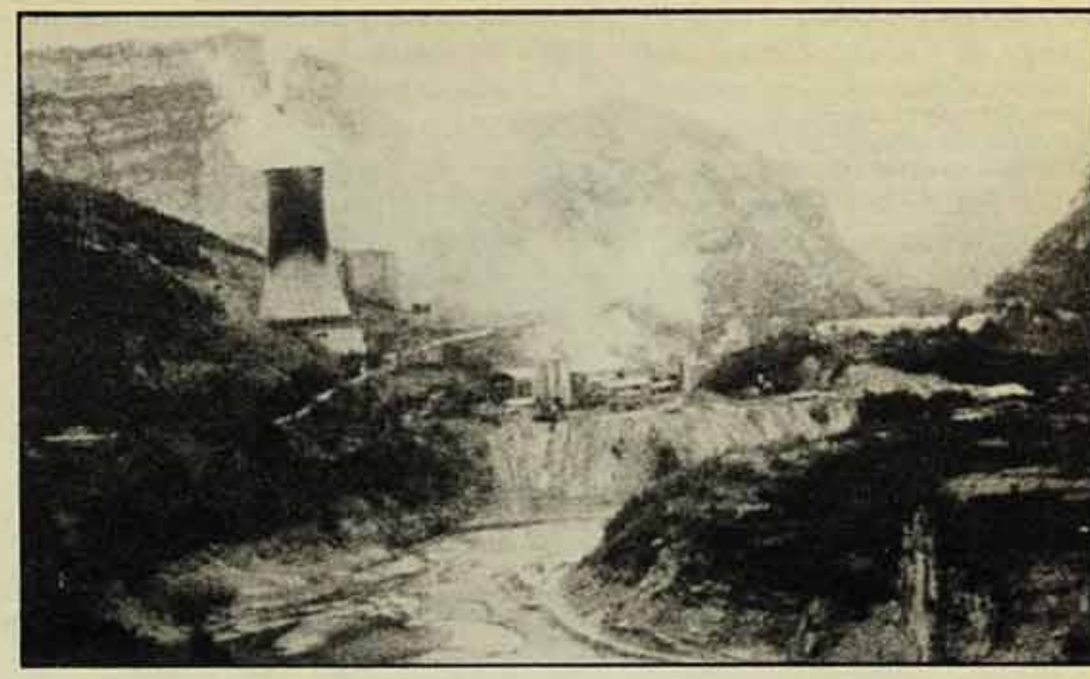
Sobre això, hem de declarar que no ens semblen acceptables aquelles teories i propostes que expliquen que la sobrepoblació és la causa de la crisi ecològica i dels problemes de salut de les persones.

La teoria no és nova, reprodueix les velles idees malthusianes: el lamentable estat de la humanitat és el producte de que la població creix més ràpidament que els seus mitjans de supervivència; la població creix geomètricament, mentre que els aliments ho fan aritmèticament.

La meua posició és que l'expansió demogràfica no causa els problemes que amenacen molts països, encara que els faci més greus i els multipliqui.

Hi han raons poderoses que recolzen això i demostren el contrari del que afirmen els malthusianistes més o menys declarats: Moltes de les ciutats superpoblades del tercer món han crescut en els darrers 30 anys a causa de la destrucció de l'agricultura, l'èxode rural i l'atur gegantí. Allà on existeix una gran inseguretat vital les taxes de mortalitat tendeixen a créixer, i el mateix fan les taxes de natalitat per tal d'assegurar la supervivència d'alguns dels molts nats; però si hi han aliments i condicions higièniques adequades, aquestes taxes disminueixen, cosa que demostra que la pobresa és una de les causes fonamentals de la superpoblació.

En la gran majoria de països "desenvolupats", oficialment el problema no sembla situar-se en la quantitat de "mà d'obra", sinó en la seva longevitat. Una paradoxa amb dues cares: una dramàtica al relacionar-la amb la situació en els països no desenvolupats i una altra cara de falsedat al situar una responsabilitat en el lloc que no pertoca, en l'augment de la mitjana de vida.

Les solucions, per tant, no hem de situar-les en la racionalització del numero de naixements, sinó en la eliminació prèvia de les condicions socials a partir de les que apareix la superpoblació, que en el cas del tercer món son la pobresa, la desigualtat social i el saqueig imperialista.

El control de la natalitat només ataca els símptomes sense tocar les arrels del problema. Resulta absurd discutir la qüestió de la superpoblació separada del mode de producció, l'estat de les forces productives i la ideologia de la societat.

En els països industrialitzats ens trobem amb sectors que únicament funcionen al 80 % de la seua capacitat (per exemple), economies estancades i sobreproducció d'aliments. No és la superpoblació la que impedeix que aquesta sub-utilització de la capacitat productiva s'utilitzi per combatre la pobresa (el mercat no reconeix amplis sectors socials de molts països, estan expulsats del mateix i, per tant, no entren dins dels seus càlculs econòmics)

Finalment, és convenient no menysvalorar en aqueixos temes els mecanismes de reproducció ideològica (són molt potents). La teoria que culpabilitza a la superpoblació i els seus apologistes (alguns d'ells, dissortadament amb la major de les inconsciències), senten la idea de que la situació és el resultat de lleis naturals i, per tant, ningú no en té la culpa. La solució es deixa al criteri individual o a la coerció dels estats.

IV

El treball "Per una Alternativa Verda a Europa: Manifest Ecosocialista", firmat per Carlos Antunes (Portugal), Pierre Juquin (França), Penny Kemp (Gran Bretanya), Isabelle Stengers (Bèlgica), Wilfried Telkamper (RFA), i Friedrer Otto Wolf (RFA), representa tant un treball propi com una obra col.lectiva provinent de les que ja són amplies experiències en el terreny de la reflexió i en el de la lluita dels moviments ecologistes i de l'esquerra radical.

El seu contingut es reclama de la necessitat urgent de l'ecologia, de la reafirmació del feminisme, la recerca d'un nou diàleg de cultures del planeta, l'emergència d'una cultura ecopacifista, l'elecció de l'autogestió i de relacions noves entre estats i nacions. Des del nostre punt de vista presenta algunes debilitats i, inclús, tindríem discrepàncies en el terreny de l'anàlisi política i econòmica, però els seus encerts i la seva finalitat: servir de proposta de discussió, extensió i aglutinació de les idees radicals i ecològiques, han de ser aplaudides i recolzades amb totes les nostres forces; de la mateixa forma que fem nostres les seves propostes de resistir al racisme, a la cursa d'armaments, al desenvolupament nuclear, reflexionar sobre la planificació científica, cultural i política; reorientar el treball i les activitats humanes, reunir les forces verdes, alternatives i independents.

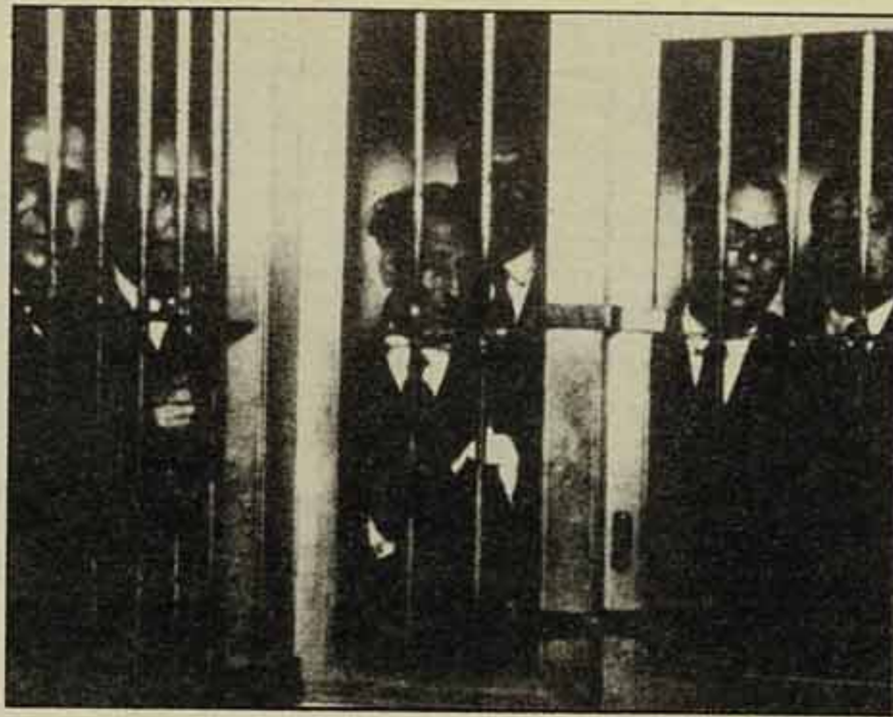
La presentació i difusió d'aquest manifest al menys en set idiomes i més de quinze països d'Europa (tant de l'est com de l'oest), esperem sincerament que afavoreixi l'emergència de nous moviments i, a la vegada, això suposi un major enriquiment de la teoria i la pràctica ecologista i radical, que, com deien J. Paul Deleage i Daniel Hemery, per damunt de les fronteres es reconeixen en la paraula "ecologia", una paraula que segueix passejant pel món.

Andreu Tobarra Sanchez

50 aniversari del seu afusellament

Lluís Companys: una figura polèmica

El quinze d' octubre de 1940, el president de la Generalitat, Lluís Companys, moria assassinat per les bales d' un piquet d' execució al castell de Montjuïc. L' acusació contra Companys es redueix al seu intent de desmembrar l' Espanya única- per la mateixa cosa ja havia estat jutjat el sis d' octubre de 1934-, i que quan era President va donar armes a l' exèrcit roig i va pronunciar discursos contra la "Causa Nacional", i que havia donat ascensos i càrrecs militars. En S.Q. fa una contribució a la personalitat d' en Companys que, ben segur, despertarà polèmica

Lluís Companys, en la història de determinats sectors del nacionalisme català, juntament amb Francesc Macià, és un personatge mític perquè simbolitza la valentia i generositat d'un President que va saber morir per Catalunya. President d'un país portat davant l'escamot d'execució per haver-se mantingut fidel a la designació d'un parlament democràtic. Aquesta és la imatge que perdura de Lluís Companys. Per entendre la personalitat de Companys cal emmarcar-la en el context de la seva època.

Trajectòria biogràfica i política

Era fill d'una família benestant del Tarròs (Urgell).La seva mare era la baronessa de Jover i el seu pare tenia lligams familiars amb la noblesa rural catalana. Però ell no participa des de molt jove de l'ambient familiar sinó que viu la intensa transformació que sotragueja el seu entorn: naixement del catalanisme polític modern amb Solidaritat Catalana com a exemple, un debat polític i cultural (el noucentisme) que va intentar identificar Catalunya amb l'Occident desenvolupat, la Setmana Tràgica, el naixement d'un fort moviment obrer estructurat al voltant de la CNT, la guerra de 1914, la revolució russa...Tota aquesta tensa evolució catalana serà la principal responsable de la radicalització de la joventut catalana de tots els sectors socials. Segurament la trajectòria de Lluís Companys hauria estat una altra si dos personatges de la història popular catalana haguessin viscut més temps: Salvador Seguí, Francesc Layret i Lluís Companys formen un triunvirat unit per una amistat que des de molt jovenets els porta a participar en diverses activitats polítiques.

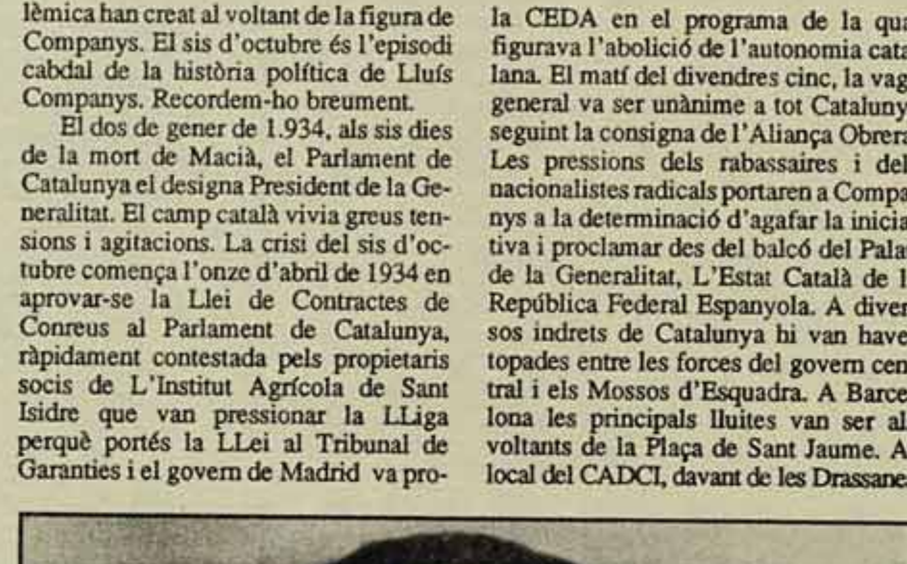
Però l'assassinat dels dos primers pels pistolers del Sindicat Lliure de la patronal, potser va impedir la creació d'un partit obrer català amb fort contingut republicà. Companys, juntament amb altres persones, intenta cobrir els espais polítics que la LLiga Regionalista no cobreix. Participa en fets de tipus republicà, en fets de tipus sindical i potser això possibilita que a la mort de Macià, quan s'ha de proclamar president de la Generalitat de Catalunya, havent-hi altres candidats més notoris, el perfil més correcte el dóna Companys perquè ha estat un home conegut en els mitjans obreristes i sindicalistes, a més d'haver estat un dels membres fundadors de la Unió de Rabassaires, que va arribar aplegar més de 60.000 pagesos o treballadors del camp.

El sis d'octubre i el dinou de juliol

Aquestes dues dades són les que més polèmica han creat al voltant de la figura de Companys. El sis d'octubre és l'episodi cabdal de la història política de Lluís Companys. Recordem-ho breument.

El dos de gener de 1.934, als sis dies de la mort de Macià, el Parlament de Catalunya el designa President de la Generalitat. El camp català vivia greus tensions i agitacions. La crisi del sis d'octubre començà l'onze d'abril de 1934 en aprovar-se la Llei de Contractes de Conreus al Parlament de Catalunya, ràpidament contestada pels propietaris socis de L'Institut Agrícola de Sant Isidre que van pressionar la LLiga perquè portés la LLei al Tribunal de Garanties i el govern de Madrid va promoure un recurs d'inconstitucionalitat davant d'aquest Tribunal que la va declarar nul.la basant-se en el fet que el Parlament de Catalunya no podia legislar en matèria social.

Arreu de L'Estat hi havia vagues, tensions polítiques i socials (Astúries!). A tot això s'hi afegeix que des de les esquerres i des dels sectors nacionalistes catalans es consideri aquesta anul.lació com una agressió a l'Estatut i a les competències de la Generalitat. Aquesta situació conflictiva i enverinada s'agreuja quan a primers d'octubre entren en el govern de Madrid tres ministres de la CEDA en el programa de la qual figurava l'abolició de l'autonomia catalana. El matí del divendres cinc, la vaga general va ser unànime a tot Catalunya seguint la consigna de l'Aliança Obrera. Les pressions dels rabassaires i dels nacionalistes radicals portaren a Companys a la determinació d'agafar la iniciativa i proclamar des del balcó del Palau de la Generalitat, L'Estat Català de la República Federal Espanyola. A diversos indrets de Catalunya hi van haver topades entre les forces del govern central i els Mossos d'Esquadra. A Barcelona les principals lluites van ser als voltants de la Plaça de Sant Jaume. Al local del CADCI, davant de les Drassanes (actualment hi ha el local de la UGT) va morir Jaume Compte. Al cap de poques hores el govern de la Generalitat i l'Ajuntament van ser detinguts i la rebel.lió reprimida. Un capítol apart mereixeria l'actitud de la CNT i altres forces polítiques.

Lluís Companys, un president de la Generalitat polèmic

Mai un polític català no ha estat tan popular a la resta de l'Estat com Companys. D'una banda simbolitza la democràcia republicana i, de l'altra, els milers d'empresonats per la repressió de les dretes. Però ha estat durament criticat pels seus propis companys de partit. Tarradellas considerava que era un dels errors més greus que s'havien comès durant l'etapa republicana. No és agosarat dir que Companys no tenia cap més alternativa que fer el que va fer. Una altra cosa és com es va dur a terme, l'organització i el compromís de la resta de forces polítiques i sindicals.

El dinou de juliol de 1.936 les forces militars i feixistes són esclafades. El poder real passa a mans dels anarquistes. Companys tenia el "poder legal", la CNT-FAI, amb les armes a la mà, tenia el poder real i es va veure obligat a pactar o acceptar amb els dirigents d'aquestes organitzacions la creació i l'autoritat del Comitè Central de Milícies Antifeixistes. I aquí se'l critica per no haver estat més enèrgic en l'ús de la seva autoritat com a primer representant de les institucions catalanes.Les seves iniciatives durant els primers dies de la guerra són de les més criticades i més polèmiques i que més han gravitat sobre la figura de Companys. En aquells moments el poder institucional no té una política clara i no té una iniciativa política pròpia.

El 26 de setembre de 1936 dissol el Comitè de Milícies i forma el primer govern de concentració d'esquerres i durant aquest llarg període de tensió apareix com una figura contradictòria i feble, sobretot en els moments que determinades preses de posició haurien decantat la guerra o el futur de Catalunya cap a un costat o l'altre, com per exemple, maig de 1937, els resultats del qual i el guanyador no foren ni ell ni la Generalitat sinó el govern central que ens va arrabassar les competències d'Ordre Públic. Després dels Fets de Maig Catalunya va perdre l'autonomia que fins aleshores havia tingut.

A Catalunya i a la resta de l'Estat s'havia creat tal situació que la Generalitat estava totalment desbordada encara que recuperés algunes iniciatives si ho comparem als primers dies de la guerra

Reconeixement

Lluís Companys malgrat tots els errors i encerts que hagués pogut tenir, malgrat tots els desacords polítics que puguem tenir en la seva trajectòria i evolució política, no podem negar el seu compromís amb la realitat política i social del seu temps. És cert que només al final de la seva vida, Companys assolirà una preeminència real dins la història de Catalunya; però molt abans ja havia destacat en diverses lluites polítiques i socials, com va ser la seva decisiva contribució a la proclamació de la II[a] República del 14 d'abril de 1.931. També ens cal entendre la naturalesa de la identificació de Companys amb un certs sectors populars i amb una certa dinàmica de la Catalunya contemporània, una identificació sense la qual seria difícil comprendre la seva figura.

S.Q.

El recent concert de la Tina Turner

Portar el rock a la sang

Hi ha qui toca rock'n'roll. Hi ha qui el porta a la sang. Tina Turner pertany al segon grup.

Tina Turner quan cantava amb el seu marit: han passat molts anys

La trajectòria musical de la Tina Turner no és cosa de quatre dies. Ens hauríem de remuntar a finals dels 60, quan va començar tocant amb el seu ex-marit, Ike Turner. Va ser durant els 70 quan es va donar a conèixer, però va ser a rel de la separació matrimonial quan aconseguí els seus primers grans èxits, especialment amb la banda sonora de les vàries pel.lícules de Mad Max, en les que també interpretà algun paper.

Les seves arrels musicals, però, sempre han estat lligades al rock'n'roll, en el sentit més ampli. Als primers anys hi havia més puresa en la seva música (era l'època dels grans del blues i del soul, estils als que no va restar aliena). Però, així i tot, si tinguéssim la pretensió d'enquadrar l'estil de la Tina Turner, hauríem de dir que és una rockera. I una rockera amb més de 50 anys, que no és poc.

El concert

Els seus dos últims concerts (3 de juliol i 6 d'octubre d'enguany: això ja parla de vitalitat) pràcticament clavats, es basen en els seus èxits dels últims anys. A cap dels dos concerts ha mancat la versió de "Proud Mary" dels Creedence Clearwater Revival, i "Nutbush City Limits", cançó dels temps amb l'Ike Turner. És inevitable moure l'esquelet quan s'està present a un concert de la Tina Turner. El "feeling" (sentiment) que ha caracteritzat tota la música negra des del blues, no és un element que falti als seus concerts. De fet, no s'entendria un concert de la Tina Turner sense marxa.

L'última gira

D'aquesta darrera es diu que serà l'última. Però, tractant-se de rock, mai se sap. Quantes vegades hem sentit el mateix dels Rolling Stones, del David Bowie...? I mira-te'ls!

Si per alguna cosa s'ha caracteritzat la Tina Turner al llarg dels anys, ha estat precisament per la seva energia i vitalitat en escena. Sembla que sigui incombustible, que els anys no afectin el seu cos, per cert, molt ben conservat. Per tant, alhora que entra tristesa al pensar que cada cop són més els i les que es retiren del rock (i és que el rock ja té més de 40 anys), també fa dubtar que la Tina Turner deixi els escenaris per sempre més. Al menys jo desitjaria que no fos així, i que qualsevol dia surti un nou disc al mercat... i torni a tocar en directe.

De totes totes, la Tina Turner ja és història. Història del rock.

Jaume D.

David Bowie també va dir que es retiraria i... no ho ha fet encara

llegir:

"COMBATE" arriba al numero 500

Fa dinou anys, el març del 1971, naixia una nova publicació. Amb mitjans modestos i a la clandestinitat més estricta, "COMBATE", la que avui és la nostra publicació germana, iniciava el seu camí. Justament ha estat la frase "per tots els camins", l'escollida per la presentació d'un número força especial. Amb un desplegament poc usual de mitjans, grafismes i disseny, i amb un contingut d'autèntic "fi de segle", el nº 500 de "COMBATE" crida l'atenció i invita a endinsar-se per les seves pàgines, farcides de reflexions sobre els camins que caldrà descobrir. Si no el teniu correu a demanar-lo; de veritat que paga la pena de veure'l i llegir-lo.

També "ZUTIK!", la revista dels germans bascos de la LKI ha arribat als 500 números. Creada deu anys abans, el 1961, la seva trajectòria ha estat la d'un corrent significatiu de l'esquerra radical d'Euskadi. Una portada força cridanera, creada pel Zumeta, convida a entrar-hi dins de la revista que, aquesta vegada, resulta força lluminosa.

Des d'aquí i des de la nostra joventut com a revista volem retre homenatge al treball continuat de les nostres germanes "ZUTIK!" i "COMBATE". Sense la seva experiència, sense la seva feina i sense la seva col.laboració, difícilment s'hagués pogut assolir la nostra modesta publicació mensual. Volem seguir aprenent d'elles i trobar-nos, totes plegades, en properes celebracions.

escoltar:

Recordem Jimi Hendrix

El mes passat es complí el 20è aniversari de la mort d'aquest gran músic i guitarrista. Des de les pàgines del "demà", cada dia més rockeres, no ho podíem passar per alt.

Hendrix revolucionà el concepte del blues. Quan semblava, a mitjans dels 60, que John Mayall i Eric Clapton havien esgotat totes les formes i tècniques del blues, arribà Hendrix. La seva esquinçada, distorsionada i cruel forma de tocar, així com tota l'energia que desprenia en directe, van fer d'ell un dels més grans músics de rock i blues de la dècada dels 60.

Molts grans guitarristes actuals tenen a Hendrix com un dels seus mestres, però de fet ningú ha aconseguit imitar l'estil d'ell. No havia guitarrista capaç d'imitar aquella fieresa esquinçada de la seva guitarra. Ha estat un mestre amb l'escola pràcticament buida d'alumnes. Cal agrair-li un altre aspecte que avui, desgraciadament, ha desaparegut: l'espontaneïtat. Com ell mateix deia: "tot això (del blues) és una espècie d'estil lliure. Nosaltres sabem quina cançó volem tocar i com és aproximadament. Però tota la resta surt de forma espontània a l'escenari."

El millor homenatge que es pot fer a Hendrix, com a qualsevol músic, és escoltar la seva música. Jo recomanaria un disc per ser realista: "Are you experienced?", que arribà a ser Disc d'Or.

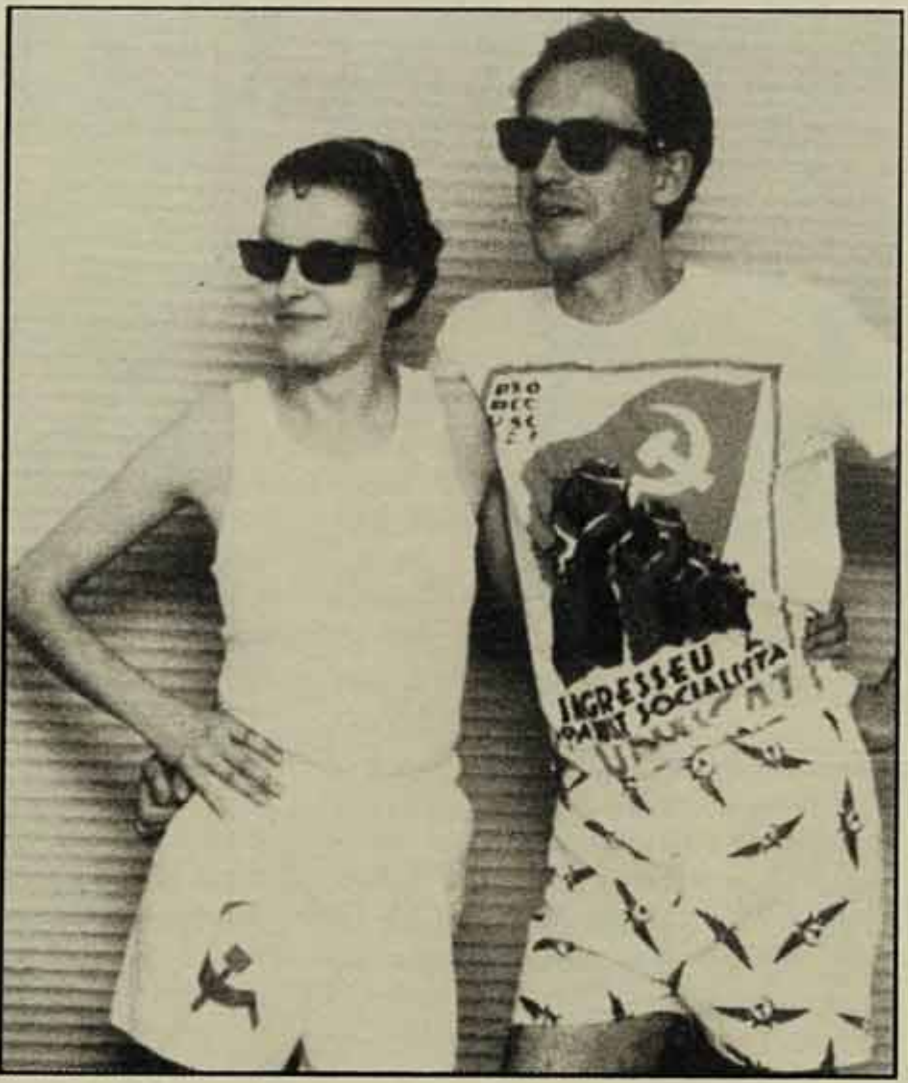
Escolteu, apreneu i després... critiqueu.

D'una festa, d'un partit

La Festa de treball

Enguany, la "Festa de Treball" ha canviat d'espai i d'imatge. Anar al barceloní "moll d'Espanya", un lloc en litigi, destinat per l'Ajuntament a la privatització, no sembla una idea brillant. Vendre les entrades a la "Caixa de Catalunya" (incloent-hi publicitat) i no pel treball militant, construir els stands per "Servis Complert" i no per les agrupacions, tampoc semblen bones troballes. Però cap d'aquestes raons expliquen per sí mateixes la davallada d'una Festa que havia arribat a assolir un caràcter massiu. Segurament les causes haurien de cercar-se en la mateixa evolució dels que organitzen la Festa, en la davallada del mateix PSUC.

Passejar pel moll d'Espanya els dies de la Festa resultava força depriment. Segurament el plugim i les dificultats per arribar-hi hi ajudaven; però ben pensat, tampoc eren gaire millors les comunicacions ni el temps a la recta de l'Estadi o al Sot del migdia i, malgrat tot, la Festa bullia de gent.

La decadència

No pot negar-se que, a més de la seva orientació política i dels desgavells que implica "Iniciativa per Catalunya", el PSUC ha perdut el nord en la concepció de la Festa de Treball. I és que resulta difícil emmarcar grups com els "Cantores de Híspalis" o cantants com la Luz Casal (una de les artistes de la Pepsi Cola d'enguany) en una Festa que vol aportar una idea diferent i progressista a l'oferta cultural de cada dia. Els debats programats resultaven també amorfos i sense interès, i únicament en Lluís Llach recordava l'antic esperit de la Festa. Tot i així, en Lluís, amb les seves referències a la insubmissió i a la deserció és situava més prop del que es mou avui a la societat, que no pas dels organitzadors de la Festa. L'Albert Pla, que finalment no va cantar, ha estat una de les figures imprescindibles de totes les festes estiuenques i, per això mateix, no representava tampoc cap atractiu més enllà del conjunt d'actuacions.

Però és que seria molt difícil que la Festa fos diferent. D'una o altra forma es correspon a la pròpia realitat del PSUC i al que suposa la seva activitat avui en dia.

Un partit sense rumb

Ja fa molt temps que el PSUC es troba perdut i sense horitzons per una estratègia utòpica. La seva política real allà on tenen responsabilitats de govern (Ajuntaments, Diputació de Barcelona,...) és molt difícil diferenciar-la de la del PSC. Tampoc la seva pràctica parlamentària resulta engrescadora a cap nivell, ben al contrari, resta presonera d'una absurda lògica governamental sense futur.

Només la pràctica sindical donava un tret característic a aquest partit, basant-se en la seva hegemonia a les CCOO, un sindicat amb una tradició més combativa que el seu immediat competidor. Però això també corre el perill de desaparèixer, al confondre una unitat d'acció que pot arribar a ser força positiva, amb l'assimilació de la tradició del veí; i amb un ofegament creixent de les opcions diferents.

A tot això cal sumar-hi els efectes que la crisi dels països de l'Est i de la mateixa URSS, han tingut sobre un partit de clar origen estalinià. La desorientació cau sobre uns militants als que, malgrat els distanciaments dels darrers anys, la URSS seguia sent una referència. I, pels altres, la crisi del PC Italià i la seva transformació força avançada, fins arribar a ser partenaire del PSOE i membre de la Internacional Socialista, els deixa també orfes de models.

La creació d'Iniciativa per Catalunya i la recuperació d'un bon nombre de quadres sindicals i municipals del PCC, va crear la sensació en un primer moment de que s'havia trobat la fórmula per sortir del forat. Però no va ser més que un miratge. Ben aviat la realitat va situar els límits reals d'aquesta opció, que no ha aconseguit ni recuperar ni guanyar nous sectors socials per a un projecte d'esquerra respectuós amb el sistema. IC, cada vegada més, no és altra cosa que un nou nom per un PSUC envellit i sense perspectives.

Una Festa ancorada

És aquesta situació la que explica la tristor de la Festa, una festa cada vegada més deslligada dels moviments socials i més propera a qualsevol de les activitats realitzades per entitats institucionals. Però, a diferència d'aquestes últimes, que serveixen per a justificar sous i pressupostos, la Festa de Treball hauria de servir per omplir les caixes del PSUC i com un aparador de la seva activitat.

Tot el que de nou, d'engrescador, d'inici de curs, de trobada de gent diversa, que tenia la Festa, s'ha anat esmorteint fins a pràcticament desaparèixer. Tota la dimensió reivindicativa, d'altaveu de moviments socials i organismes de solidaritat, s'ha vist reduïda a la mínima expressió. I, finalment, tot l'aspecte lúdic, de descoberta de noves tendències, de nous sons; de retrobament d'artistes lligats a les seves societats, ja no hi és. La direcció de la Festa s'ha volgut decantar cap a una certa visió del que seria comercial, per trobar-se amb l'espai buit i un dèficit econòmic que implicarà un pes suplementari per unes finances malmeses. I, certament, no ens n'alegrem de tot això. Moltes de les persones usuàries de la Festa són, en gran mesura, amigues nostres, companyes de lluites diverses, encara que no sempre compartim els mateixos punts de vista.

Molta de la gent més nostra també anava a una Festa que no compartia al 100%, però que no deixava de ser una activitat interessant. Ara, ja no ha estat així. Si el Sot del Migdia, amb la utilització de guardes privats de seguretat ja va marcar un cert descens, el moll d'Espanya sembla ja assenyalar la decadència.

I, evidentment, la pròpia situació política hi pesa a tot això. La crisi del Golf, culpable ara de tantes coses, també té el seu paper. Un partit que manté un nivell d'ambigüitat sobre la legitimitat de la intervenció occidental o, si més no, sobre el bloqueig decidit per la ONU; un partit que es nega a mobilitzar contra l'enviament de vaixells de guerra espanyols al Golf i veu com només un grup del seu Comitè Local assisteix a la manifestació, salvant un xic la dignitat d'unes sigles condemnades a la desaparició, no pot esperar miracles. La Festa de Treball corre el risc d'esdevenir un altre record més. Caldrà treballar per nous espais i noves iniciatives que la substitueixin, perquè, ben segur, festes també ens fan falta.

Joan Font